

Za uspešnejši razvoj socialistične demokracije

VEČ MLADIH LJUDI IN DELAVCEV V ZVEZO KOMUNISTOV. — ZAOSTRITI DRUŽBENO ODGOVORNOST. — VEC KONKRETNEGA DELA. — IZBOLJŠATI VZGOJO LJUDI IN POGLOBITI STUDIJO. — ODLOČNEJA BORBA PROTI TUJIM VPLIVOM IN MALOMESKANSKIM POJAVOM.

Na seji okrajnega komiteja ZKS, ki je bila pred dnevi v Celju, so obravnavali nekatere ideološko-politične in organizacijske probleme. Izčrpno politično analizo je podal sekretar komiteja tov. Franc Simonič, ki je uvodoma poudaril uspehe, dosežene na vseh področjih našega družbenega dogajanja. Če ocenjujemo politično situacijo z doseženimi uspehi v gospodarsku, dalje z volitvami v oblasne organe, zadružne svete, sindikate in prav v tem času v odbore SZDL, moramo ugotoviti, da je teren v zadnjem času precej razgiban, da je stanje v naših delovnih kolektivih boljše kot je bilo ter da je zaupanje v Zvezo komunistov poraslo, kar pomeni, da se socialistična demokracija vedno bolj uveljavlja.

Kljub zadovoljivi ugotovitvi pa je še vedno opaziti, da nekatere osnovne organizacije brez komunistov skušajo reševati stvari brez sodelovanja ljudskih množic. To je prišlo zlasti do izraza, ko so borbo za osebnostni in družbeni standard, za družbeno prehrano, stanovanjske skupnosti itd., vodili le posamezni komunisti, ki niso znali zainteresirati v dovoljni meri delovnih kolektivov in ljudskih množic za ta vprašanja, ki stopajo danes v ospredje.

Največkrat opravljajo razne naloge le odgovorni ljudje v osnovnih organizacijah — sekretarji in sekretariati, češ da so člani ideološko šibki in nesposobni. Dalje so še vedno prepogosti pojavi, da se teren-ške organizacije, pa tudi nekatere v podjetjih izgubljajo v načelnih razpravah, namesto da bi reševale probleme konkretno. Najbolj očitno je to pri ustanavljanju stanovanjskih skupnosti, o katerih so v organizacijah sicer veliko govorili, niso pa niti v Celju, niti v Šoštanj, Velenju in Laškem prišli do pomembnejših rezultatov.

Tudi predavanja v osnovnih organizacijah niso sama sebi namen, temveč bi morala biti predvsem sredstvo za pomoč pri konkretnem delu in izvrševanju nalog. Razen tega je vključevanje novih članov zlasti iz vrst delavcev in mladine trenutno ena najvažnejših nalog osnovnih

organizacij. Vendar temu vprašanju v mnogih organizacijah ne posvečajo dovolj skrb. Organizacije ZK bodo morale pomnožiti svoje vrste in vključiti v organizacijo vse, ki so že doslej s svojim delom pokazali, da želijo aktivno čim bolj sodelovati pri razvijanju socializma.

Po statističnih podatkih se število članstva v zadnjih dveh letih sicer dviga, vendar bi bilo stanje lahko boljše. Lani so v celjskem okraju sprejeli v Zvezo komunistov 526 članov, medtem ko so izključili v istem času 157 članov. Sprejemanje se je izboljšalo šele letos v jeseni, ko so samo v oktobru in novembru sprejeli 175 ljudi, med njimi največ mladine in delavcev. Tudi kadrovski sestav članov ni najboljši, saj je v celjskem okraju komaj

6,6 odstotkov delavcev organiziranih v Zvezi komunistov, kar je nekaj pod slovenskim povprečjem, kljub temu, da je v okraju 60 odstotkov delavcev in komaj 40 odstotkov kmetov.

Vključevanju novih članov bodo morale osnovne organizacije posvetiti največjo skrb, zlasti pa organizacije v podjetjih. Doslej so se najbolj izkazale organizacije v šoštanjski, celjski in žalski občini, kjer so začeli sprejemati v članstvo bolj smelo. Prav je tako, saj je v naših podjetjih in na vasi vrsta ljudi, ki dobro delajo in imajo zato pogoje za sprejem. Izkušnje učijo, da v podjetjih, kjer so pravilni odnosi med ljudmi, kjer je organizacija dela v redu, in kjer posvečajo skrb delovnemu človeku — tam nimajo s sprejemom težav. Tudi na naši vasi bo treba vključiti čim več mladih kmetov-zadružnikov v Zvezo komunistov, saj so mnogi s svojim delom dokazali, da zaslužijo to zaupanje. V šentjurski občini na primer, kjer kmetje tako zavestno kot v malokateri občini rešujejo na napreden način kmetijske probleme, bi morali vključevati v organizacijo ZK bolj smelo, ne glede na morda še nerazčiščene ideološke poglede posameznikov. Dolžnost organizacij pa je, da na novo vključene člane vzgajajo in ideološko dvigajo.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Pred proslavo 40. obletnice ZKJ in SKOJ

Občine že pripravljajo programe

Ze pred dnevi so v Celju ustanovili okrajni in občinski odbor za proslavo 40. obletnice ustanovitve ZKJ in SKOJ. Okrajni odbor šteje 23 članov in mu predseduje tov. Franc Simonič, občinski odbor s sekretarjem tov. Pelkom na čelu pa šteje 26 članov. Prav tako so tudi po vseh občinah našega okraja že postavljeni odbori za proslavo jubilejne obletnice.

Občine sprejemajo tudi že programe, kako bodo skozi vse leto kar največkratneje proslavljali to zgodovinsko obletnico. Zelo pester in obširen program si je zastavila laška občina (17-članski odbor predseduje tovariš Ljubo Zelič). Svoj odbor, ki bo vodil priprave za proslavo, si je postavila tudi mladinska organizacija in rečiški rudarji. Izgleda, da je laška občina dobro razumela značaj proslave, saj obširni program izkazuje, da bo zaktivizirala vse organizacije in društva, vsa podjetja in ustanove, tako da bo pri njih obletnica ustanovitve KPJ res proslavljena kot vseljudski praznik.

Telovadno društvo bo organiziralo večje nastope v Laškem in v Rimskih Toplicah. Domača Svoboda ne bo s peštrim programom nastopala samo v Laškem, temveč tudi v znanih partizanskih krajih (Jurklošter, Henina, Vrh, Breze). Organizacija ZB bo poskrbela, da bodo v jubilejnem letu veličastnejše kot doslej praznovani vsi krajevni prazniki (odkrila bo nekaj spominskih plošč). Ljudska mladina bo organizirala več nastopov v obliki tekmovanj — organizirala pa bo tudi prostovoljno delo pri gradnji nekaterih športnih objektov. Ljudi gasilska društva bodo

med sabo tekmovala in pomnožila svoje vrste. Razna tekmovalna pripravljajo še strelske družine, šahovska društva, organizacija RK bo v letu 1959 podvzela razne akcije, Socialistična zveza delovnega ljudstva pa bo budno spremljala vse proslave na terenu.

V Laškem bodo tudi nekatere ulice preimenovali po imenih zaslužnih umrlih tovarišev iz NOB. In končno so v svoj program dali še spominski koledar važnejših datumov iz NOB.

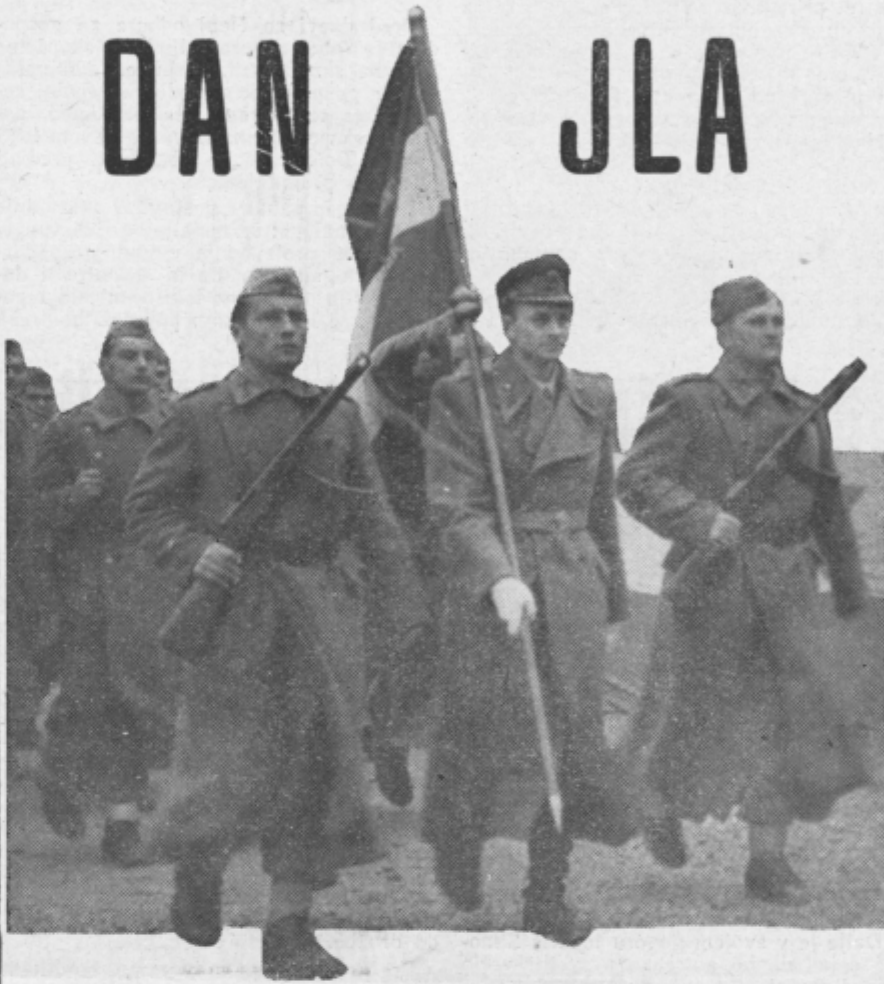
V žalski občini (pripravljalni odbor šteje 17 članov — predsednik je tov. Ivan Kovač) bodo veliko pozornost posvetili krajem, kjer je bila pred in med vojno dejavnost in revolucionarnost komunistov največja (Prebold, Zabukovca). Jubilejna proslava bo v Preboldu, v jeseni pa bodo organizirali večjo proslavo pri Smigovčevih zidancih.

Kot v Laškem, bodo tudi v Zalcu angažirali vsa društva in vse organizacije za proslavo velike obletnice. Kulturno prosvetno društvo že pripravlja program, predvidena je revija pevskih zborov, v Letnem gledališču v Grižah bodo uprizorili več kvalitetnih del z borbena tematiko (računajo tudi na literarni večer), Ljudska univerza pripravlja predavanja o zgodovini Partije. Proslave bodo tudi v podjetjih in šolah.

V šoštanjski občini predseduje 15-članski odbor sekretar tov. Jože Marolt. Tudi ta občina je pripravila dober in obsežen program proslav KPJ. V dneh od 18. do 23. aprila bodo svečane akademije

(Nadaljevanje na 2. strani)

Praznik vsega ljudstva - DAN JLA



Proslavljamo dan Jugoslovanske ljudske armade, dan, ob katerem se ne spominjamo samo ustanovitve Prve proletarske brigade, temveč tudi vse naše težke in svetle revolucije ter boja za osvoboditev. Praznik praznujemo ob podvojeni zavesti, da je na straži naše svobode in neodvisnosti oboroženi del ljudstva s patriotizmom prežetih ljudi in z vodstvom, ki je bilo prekaljeno v revoluciji, na čelu.

Ko proslavljamo praznik naše oborožene sile, praznujemo pravzaprav mi vsi. Kajti ljudska armada in delovno ljudstvo, to je dvojne neločljive pojmove, pa ne samo pojmov, temveč predvsem dvojne neizpodbitnih dejstev.

Dan JLA proslavljamo, kot vsa leta doslej v okolju nevarnosti za mir, v prvi bojni vrsti bitke za mir in sodelovanja med narodi. V času, ko blokovske sile rožljajo z orožjem in ko so konice bajonetov vedno skrbno zašiljene, ima praznovanje dneva naše vojske čisto drugočen pomen in prizvok. Naša armada stoji na straži svobode naših narodov, nikogar ne ogroža in hkrati predstavlja najbolj miroljubno armado, kar jih ima svet. Če bi vse oborožene sile na svetu prežemal tak duh, če bi vse svetovne armade na svetu služile takemu namenu kot služi JLA, potem bi bržkone oboroženih enot sploh ne bilo treba.

Ponosni smo na svojo ljudsko armado, z vso predanostjo se oslanjamo na njeno moč in ji popolnoma zaupamo varstvo nad pridobitvami NOB ter socialistične izgradnje. Zlasti še zato, ker z obžalovanjem ugotavljamo, da se ideja svetovnega miru in sodelovanja v vrhovih nekaterih velikih sil ne premakne z mesta in da v teh krogih ideja iskrenega sodelovanja in sožitja še ni rodila obetajočega sadu.

Ker je položaj v svetu tak, da se vprašanje miru rojeva prav tako težko in z žrtvami, kot se je rodil sam hladen in nezanesljiv mir po svetovnem klanju, je neodoljiva nujnost, da krepimo našo armado v zaščito naše domovine. Čeprav je JLA sila, ki nikogar ne ogroža, ki ima miroljubni značaj, je vendar naša ljudska vojska udarna moč, ki lahko s celotnim delovnim ljudstvom postane srdit in nepremagljiv branilec naše stvarnosti.

S SEJE UPRAVNEGA ODBORA OZZ V CELJU

Usposobiti zadružne svete da bodo kos vsem nalogam

Danes je bila seja upravnega odbora OZZ v Celju, na kateri so razpravljali o zelo važnih kmetijskih problemih. Po izčrpni analizi o volitvah v zadružne svete, ki so izredno dobro potekale, saj je bila udeležba zelo dobra (91,66%) in kadrovski sestav zadovoljiv, so odborniki razpravljali o vzgoji članov zadružnih svetov.

Ker so zadružni sveti pravzaprav šele začeli s svojim delom in so zato brez izkušenj, je nujno, da se bodo novi zadružni organi čimprej in čim boljše usposobili, da bodo kos postavljenim nalogam. Zato je predsedstvo okrajne zadružne zveze sestavilo program vzgoje članov zadružnih svetov, o katerem so na seji tudi razpravljali.

Po tem programu naj bi vsi predsedniki zadružnih svetov obiskali šestdnevni seminar v Soli za družbeno upravljanje na Teharju. Seminar bi potekal v dveh izmenah, v vsaki izmeni pa naj bi bilo vključenih po 35 slušateljev. Razen tega

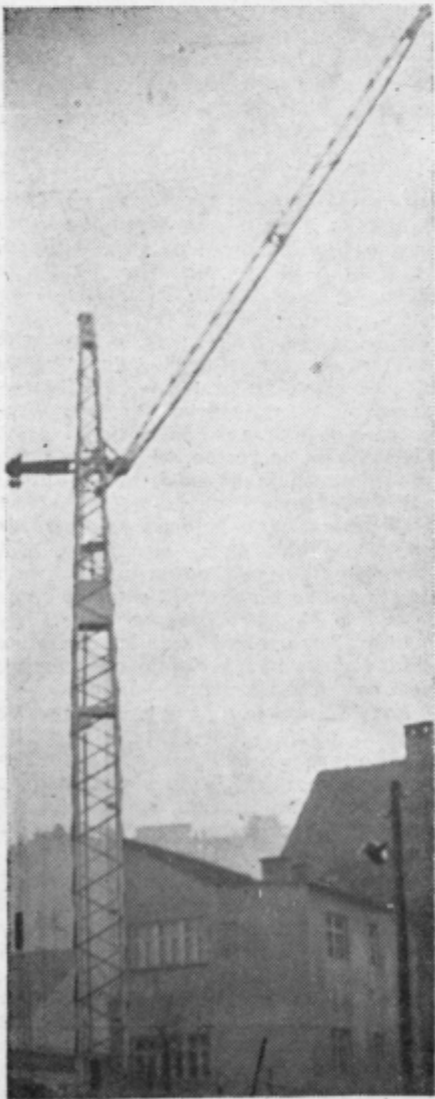
bodo v zimskem času enkrat na teden predavanja za vse člane zadružnega sveta, upravnega odbora ter za uslužbence zadruge. Na teh predavanjih se bodo predvsem seznanili z osnovami naše gospodarske politike v kmetijstvu in zadružništvu, razen tega pa tudi s temeljnimi predpisi in z organizacijskimi principi za delo v zadruzi. V vsaki zadruzi bo 10 predavanj, katerih naj bi se udeležilo tudi čim več članov zadruge, predvsem pa mladih zadružnikov.

Nadalje so na seji razpravljali tudi o predlogu družbenega plana OLO Celje (kmetijski del) za prihodnje leto. Po tem predlogu naj bi se vrednost kmetijske proizvodnje v letu 1959 povečala v skladu s perspektivnim planom razvoja kmetijstva za 15% napram letošnjemu letu.

V zadnji točki dnevnega reda pa so razpravljali še o načinu oskrbovanja kmetijstva z reprodukcijskim materialom in kmetijski stroji.

-ma-

Simbol gradbene dejavnosti ...



Visoko nad mestne strehe štrli vrh velikega gradbenega dvigala, ki je najnovejša tehnična pridobitev podjetja »Beton«. Uporabili ga bodo pri gradnji novega sodnega poslopja v Celju. Pravimo, da bo! To pa zato, ker velikan zaenkrat še ni v obratu, čakajo namreč še obratovalno dovoljenje.

V celjskem okraju se povsod živahno pripravljajo na praznovanje Novoletne jelke

Praznik naših otrok — Novoletne jelke — bodo tudi letos v celjskem okraju do- stojno proslavili. To nam potrjujejo ži- vahne priprave v vseh naših šolah in tudi v delovnih kolektivih, kjer že pripravljajo programe za najmlajše in zbirajo sred- stva za čajanke in obdaritve. Ker je No- voletna jelka predvsem družinski praznik, bo težišče obdarovanja otrok v družini, iz sredstev občin in podjetij pa bodo ku- pili v glavnem darila za kolektivno obda- ritev šol in pionirskih odredov. Ponekod bodo prispevali tudi nekaj sredstev starši za pogostitev otrok po šolah.

Na seji okrajne komisije za družbene organizacije, ki je bila pred dnevi v Celju in na kateri so bili navzoči tudi nekateri predstavniki občinskih komisij, so menili, da bodo Novoletno jelko praznovali v vsa- ki šoli. V večjih krajih pa bodo priredili pester prireditve za otroke, povorke z dedkom Mrzom in filmske predstave.

V Celju nameravajo, če bo dovolj sred- stev, urediti v bližini gimnazije pravilnični vrt in sprevod po mestu. Razen pogosti- tev otrok v šolah in delovnih kolektivih, ki bodo povezane s primernimi priredit- vami za otroke, si bodo otroci ogledali v celjskem gledališču tudi igro Vilinček z lune. To igro si bodo ogledali tudi šolski otroci iz krajev bivše vojniške občine, ki jih bodo pripeljali v Celje s kamioni in avtobusi.

Tudi v drugih krajih celjskega okraja bodo nudili za Novoletno jelko čim več

veselja in razvedrila. V šentjurski občini bodo obdaritve po šolah s primernimi pro- grammi, ki jih pripravljajo pionirski odredi, v konjiški občini prav tako pripravljajo prosvetni delavci bogate prireditve za otroke, za čajanke bodo poskrbeli starši, s sredstvi občine in podjetij pa bodo šole kolektivno obdarovane z raznim orodjem in igrami, ki so najbolj prikladne za šol- sko mladino. Podobno bo tudi v drugih občinah in kot izgleda ne bo kraja, kjer je šola, da ne bi otrokom pripravili vsaj skromnega veselja za njihov praznik.

RAZPRAVA O PREDLOGU DRUŽBENEGA PLANA LRS ZA 1959. LETO

Večja storilnost in večji dohodki

Pred dnevi so člani odbora za gospo- darstvo obeh zborov ljudske skupščine LRS na skupni seji, ki jo je vodil pred- sednik gospodarskega odbora republiške- ga zbora tov. Franc Leskošek-Luka, po- slušali ekspozice člana izvršnega sveta LRS Toneta Boleta, ki je obrazložil predlog plana za prihodnje leto.

Predlog plana postavlja naslednje osnovne naloge: še nadalje bo treba pove- čati obseg proizvodnje in vseh gospodar- skih panogah tako, da bi se narodni do- hodek v primerjavi z letošnjim letom po- večal za 8,6 odstotkov; povečati bo treba

Dasiravno bomo o končnem besedilu perspektivnega načrta razvoja celjske ob- čine več pisali takrat, ko bodo odborniki na skupni seji izrekli o nalogah do 1961. leta svoje zadnje besede, smo vendarle v ta sestavek vnesli nekaj osnovnih mi- sli o glavnih značilnostih poglavja za komunalne probleme.

Tako načrt med drugim predvideva do- končno ureditev muzeja NOB in prostorih

bivšega magistrata na Trgu V. kongresa, popolno obnovo Stare grofije, zgraditev centralnega kulturnega doma in zraven tega še zgraditev doma Svobode. V na- črtu so tudi konservatorska dela na Sta- rem gradu, ureditev prosvetnega doma in knjižnice v Vojniku, knjižnice v Celju in podobno. V predloženem osnutku športnih naprav stoji na prvem mestu dokončna zgraditev Ljudskega kopališča ob Ljub- ljanski cesti. Mimo tega pa osnutek na- črta predvideva še zgraditev Olimpovega stadiona, ureditev športnega stadiona v Starih, ureditev več športnih igrišč pri šolah itd. Kot vse kaže, bo v končnem načrtu zajeto še umetno drsališče; vse- kakor pa je njegova gradnja odvisna od razumevanja in sodelovanja kolektiva To- varne organskih barvil, oziroma klavnice. Pri obeh kolektivih je namreč nujna zgraditev oziroma obnova ledarne. In da ne bi že tako skromna sredstva cepili na več delov, naj bi v tem primeru prišlo do sodelovanja.

V poglavju stanovanjskih skupnosti na- letimo predvsem na organizacijo in delo servisov za razbremenitev gospodinjstev. Predlog se zavzema za to, da naj bi otro- ška zavetišča urejali v novih stanovanj- skih blokih, da naj bi gradili čim več otro- ških igrišč za manjša področja in po- dobno. Hvaležna so tudi stremeljenja po delu tako imenovanih zdravstvenih po- staj, to je po organizaciji zdravstvene službe za nego bolnikov in onemoglih oseb. Načrt se nadalje zavzema, da naj bi v novih stanovanjskih naseljih urejali preskrbovalna središča pod eno streho ali z drugimi besedami, da naj bi bile trgo- viné z živili čim bolj strnjene, da bi go- spodinje pri nabavi blaga ne izgubljale toliko časa. Zraven tega naj bi mlekarne in pekarnice zagotovile dostavo blaga na domove. Sicer pa predlog načrta predvi- deva ureditev 25 pralnih in čistilnih ser- visov, 6 do 8 likalnic, prav toliko krpal- nic, 12 zavetišč za otroke od starosti od treh do sedmih let ter 4 pionirske domove na šolah. Zraven vsega tega naj bi v razdobju do 1961. leta imeli 20 otroških igrišč.

Zelo obsežen in zanimiv je načrt ko- munalnih del. Tako naj bi do 1961. leta dobili 1.550 novih stanovanj, vzporedno s tem pa naj bi uredili še potrebne ko- munalne naprave, zgradili nov vodovod v Celju in v nekaterih drugih krajih, do- končno uredili Mariborsko cesto, zgradili pločnik ob Ljubljanski cesti, asfaltirali Ulico 29. novembra in Leskoškovo, zgra- dili krožno cesto Store—Svetina—Celjska koča—Celje, uredili nekatere ceste na vo- jniškem območju in podobno. Tudi pro- gram gradenj in obnove mostov je zelo zahteven, saj naj bi samo za ta dela po- rabili nad 70 milijonov dinarjev. Podobno velja za kanalizacijo.

Predlog perspektivnega načrta opozarja na nujno rešitev vseh problemov, ki jih ima celjska plinarina. Gre za to, ali naj bi plinarno povsem ukinili ali jo obnovili, nadalje ali jo preusmerili za proizvodnjo butan plina ali pa zgradili novo. Zraven tega bo treba rešiti še organizacijsko obliko tega podjetja. Predlog se namreč zavzema za osamosvojitve javne razsvet- ljava oziroma za njeno priključitev pod- jetju Elektro, nadalje za osamosvojitve vodovoda in plinarne. Zelo konkreten je še predlog, kako naj bi uredili javne na- sade, kako javno razsvetljavo in podobno. V teh letih naj bi v Celju uredili še av- tobusni promet in krožno progo od želez- niške postaje v Gaberje, Novo vas, Ostrož- no, Medlog in nazaj na postajo. V ta na- men naj bi dobili dva avtobusa. Zraven tega načrt perspektivnega plana opozarja na nujno obnovo klavnice, na nabavo no- vega avtomobila za odvažanje smeti, škroplnega avtomobila ter novih ploče- vinastih posod za smeti.

Zelo hvaležno področje dela se po tem načrtu odpira krajevnim odborom, ki naj bi elektrificirali 11 vasi, zgradili 3 trans- formatorske postaje, 5 vodovodov, skopali 7 vodnjakov, uredili 7 kilometrov cest, popravili 11 mostov, 3 škarpe in slično.

Po predlogu perspektivnega načrta za komuno naj bi za vsa ta dela potrošili okoli 4,3 milijarde dinarjev.

Dasiravno je osnutek načrta zelo obse- žen, bi pri njegovem podrobnem prouče- vanju vendarle naleteli na določene pro- bleme, ki bi jih še morali rešiti. Navzlic temu je gotovo, da pomeni ta osnutek lep in velik korak naprej k reševanju najbolj perečih komunalnih vprašanj.

-mb

Za uspešnejši razvoj socialistične demokracije

(Nadaljevanje s 1. strani)

Glede ideološke vzgoje članstva ZK, je dalje dejal tov. Franc Simonič, je v zad- nih mesecih opaziti večjo aktivnost, zlasti v zvezi proučevanja gradiva VII. kon- gresa ZKJ. Vidni so uspehi predvsem na področju šolstanske, žalske, celjske in konjiške občine. Sistematično vzgojo ši- rokimi množic pa so najbolje okrepili v Velenju in Sošanju, kjer prihaja na razna predavanja kar po 200 do 300 ljudi in kjer uspešno vzgajajo ljudi tudi preko drugih množičnih organizacij. V nekate- rih občinah pa kljub številnemu predava- teljskemu kadru študij ne poteka dovolj sistematično in konkretno. Ponekod je še vedno premalo individualnega študija in zaradi tega je povprečno znanje marksiz- ma mnogih komunistov dokaj skromno.

Dalje je v svojem govoru tovariš Simo- nič dejal, da bo potrebno posvetiti večjo skrb sistematični vzgoji ljudi že od osnov- ne šole naprej. Zlasti bo treba okrepiti ideološko delo v šolah, v množičnih or- ganizacijah, v društvi in v delovnih kole- ktivih. Kajti v našem družbenem razvoju socialistične demokracije je povsem kori- sten le takšen proizvajalec, strokovnjak in učitelj, ki bo hkrati tudi družbeni delavec, ki je dobro seznanjen z našo socialistično ureditvijo in pozna naše cilje. V zimskih mesecih bodo poleg poglobljenega študija, ki je po vseh občinah že v teku, delovale politične šole v Celju, Sošanju in morda tudi v Zalcu.

Tovariš Simonič je na seji kritiziral tudi razne škodljive tuje vplive in ne- katere malomeščanske in podobne poja-

ve, ki nimajo nič skupnega z našimi prin- cipi, vendar se tu in tam skušajo infil- trirati v naše delovne kolektive. Ponekod se uveljavlja celo grda navada naziva- nja strokovnjakov in vodilnih ljudi v podjetjih z gospodi, medtem ko delavcem niti naziva tovariš ne privoščijo. Prav ta- ko skušajo nekateri kmetje in upravniki zadržati skakati v hrbet naprednim odnosom v kmetijstvu, ki jih sedaj uvajamo. Tudi v naših šolah in v kulturnih krogih je nekaj nevezdrnih pojavov, ki jih bo po- trebno odpraviti. Sem spada tudi neza- upanje v lastne sile in pretirana hvala vsega, kar je z Zahoda. Nosilec takih pojavov bo treba odkrito povedati, da vsebina naše socialistične demokracije ni samo v pravicah, ampak tudi v dolžnostih do družbe.

Proti vsem tem vplivom in škodljivim pojavom se bodo morale organizacije in članstvo ZK bolj odločno boriti. Zlasti bodo morale organizacije zaostriči čut družbene odgovornosti članstva v odkla- njanju slabosti in krivic, v prizadevanju za izvrševanje planskih nalog in v skrbi za človeka. Komunisti naj ne bodo le ču- varji pridobitev socialistične revolucije, temveč hkrati s tem morajo biti tudi ak- tivni borci za uspešen razvoj socialistič- ne demokracije.

Po še bolj konkretni razpravi je bil sprejet sklep, da bodo občinski komiteji ZKS čimprej sklicali seje, na katerih se bodo pogovorili še bolj podrobno o naka- zanih problemih in sprejeli ustrezne skle-

pe zlasti glede ideološke vzgoje in vklju- čevanja novih članov.

Le tako in z odpravo pomanjkljivosti bodo organizacije ZK najboljše reagirale na pismo izvršnega komiteja CK ZKJ in izvajale napolit VII. kongresa ZKJ. Tak- šno politično delo pa bo hkrati najboljša priprava za IV. kongres ZKS, ki bo pri- hodnje leto v maju ali juniju, in na pro- slavo 40-letnice ZKJ in SKOJ, ki jo bomo slavili drugo leto.

-ma-

pogled po svetu * pogled po svetu

Alfred Nobel, izumitelj dinamita je dejal: »Ko se bosta nasproti armadi mogli druga drugo uničiti v eni sekun- di, se bodo narodi gotovo zgrozili in odpravili svoje vojake.« No, zdaj se, da ta dan še ni napolnil in da še ne bo tako kmalu. Nobelova nagrada pa je bila te dni podeljena Amerikancem in Ru- som — Pasternaka ni bilo v veliki kon- certni dvorani v Oslu — le Nobelovo nagrado za mir je dobil — kdo bi si mislil — belgijski pater Pire, pripad- nik majhnega naroda. Za svet bi bilo boljše in pomembnejše, če bi si jo bil zaslužil kdo izmed velikih. Kaže pa, da stari predsednik Storting-Nobelovega komiteja bolj zaupa osladnemu zlatos- ustemu menihu kakor vsakodnevnim mirovnim izjavam obeh velikih na- sprotnikov, saj so vselej povezane tudi z rožljanjem in »repetiranjem«.

Tako je prišlo do hudih besed zaradi Berlina. Sovjetska vlada je trdno skle- nila odstraniti nenormalni položaj v Berlinu. Če zahodne sile pri tem ne bodo hotele sodelovati, se bo sovjetska vlada sama spozumela z Vzhodno Nemčijo in ji prepustila svoje berlinske funkcije. Vsako nasilno prodiranje v Berlin z Zahoda pa bi pomenilo napad na Vzhodno Nemčijo. V tem primeru bi države varšavskega pakta pritiskale na petelina in spopad bi bilo težko ohraniti v ožjih mejah. Na Zahodu so te sovjetske besede razumeli kot neza- stišan pritisk in pravijo, da se ne bodo pogajali v takem vzdušju. Nekako v istem času je obiskal Hruščeva ameri- ški demokrat, senator Humphrey in pri- nesel Eisenhowerju zaupno poslanico, katere vsebino pa so zdaj že odkrili

kljub Eisenhowerjevi opazki, da posla- nica ne prinaša nič novega. Priznati je treba, da Hruščev skrbi za preseneče- nja na Zahodu in da ima že lepo vrsto bistrih potez za seboj, na katere Za- hodu ni uspelo spretno odgovoriti, kaj- ti poveljnika atlantskega ostroga, Ei- senhower in Dulles, vidita pred seboj še vedno stalinsko SZ in stalinsko po- litiko.

Hruščev pa je pisal Eisenhowerju, da politika Maginotove linije, s katero se ograjuje »svobodni svet«, ni pametna, da so vojaški pakti staro železo, da je tak paket tudi varšavski, da ima SZ še več vodikovih bomb, kakor pa jih po- trebuje za katerikoli primer, da ima balistično orožje z dometom 14.000 km in še več takih stvari, med drugim pa tudi to, da si SZ želi gospodarskega sodelovanja z ZDA in da bi to bilo za obe strani koristno.

Za razpoloženje atlantskega tabora je značilno, na kaj je Eisenhower pred- vsem reagiral: na rožljanje je poro- čljal še sam, da bi ja ne podvomil kdo v moč balistične službe strica Sama. In tako smo spet na robu vojne, na skraj- no mrzli stopnji hladne vojne.

Clovekoljubu pa se kljub temu ogre- je srce, ko v istem času bere poročila o raznih konferencah, ki to hladno voj- no prezirajo in osbojajo. Tako je za- stopnik Kenije Tom Mboya, ki je vodil konferenco v Akri, izjavil takole: »Če bloki velikih sil ne znajo nič pametnej- šega, kot da si med seboj grozijo, naj se borijo izven Afrike. Nočemo, da bi bila Afrika kraj njihove igre.« V tem smislu je izzvenela ta znamenita kon- ferenca, v znamenju gesla: »Afrika

Afričanom!« Ali druga konferenca v Kairu, kjer se je zbralo 450 zastopnikov gospodarstva iz Azije in Afrike. Glavni zaključki te konference: afriško-azijska organizacija za gospodarsko sodelovan- je s sedežem v Kairu in ustanovitev osrednjega komiteja za proučevanje ne- ugodnih posledic evropskega skupnega tržišča in za skupen nastop na tem tr- žišču, za čemer gotovo stoji SZ, saj bi rada imela v tem prevažnem delu sveta protitež k evropskemu skupnemu tr- žišču. To pa tudi še ni tako, kakor si žele integratorji Zahoda na evropskih tleh, kajti Francija ne želi, da bi se Anglija preveč vezala z Nemčijo, Anglija pa tudi ne gleda osi Pariz-Bonn z veseljem.

Prav malo je napredovala konferenca o preprečitvi atomskih poskusov, vendar pa je tu že uspeh, da se ni razšla, pre- den je preko protokolov prišla na de- janski dnevni red.

XIII. zasedanje OZN se je sicer pre- kinilo, vendar organi OZN še delajo in sprejemajo sem in tja koristne resolu- cije. Tako je na primer resolucija o Al- žiru, o Gvineji, manj pa tista o Cipru, ki je tako kompromisarska, da bo le težko kaj premaknila. Zasedanje se bo nadaljevalo spomladi, ko bo odločalo o statusu francoskega in britanskega Kameruna. Obe nekdanji kolonialni sili bi radi ostali na svojih nekdanjih po- zicijah, čeprav sta pripravljene moder- nizirati — okove kolonialnih odnosov. Toda veriga je veriga, tudi če je zlata, ponosen mož je ne nosi, je dejal tudi naš Prešeren.

SZ se je uprla z vetom sprejemu Juž- ne Koreje in Južnega Vietnama v OZN, Eleonora Roosevelt pa je intervenirala zaradi aretacij v Španiji, govorilo pa se je tudi o Madžarski, čeprav sta SZ in madžarski zastopnik pribila, da se na Madžarskem ne umaknejo od začrtane poti.

Razveseljivo je tudi dejstvo o agrarni reformi v Iraku, Siriji in v Tuniziji. Zemljo jemljejo veleposelnikom, v Tu- niziji francoskim, in to s preprosto, a neomažno utemeljitvijo: »Bomo ja imeli pravico vzeti zemljo, ki je naša last, na kateri in od katere živimo.«

V Franciji je poraz levece predvsem posledica fašistične volilne računic, ne pa, da bi se tako na desno zasukalo francosko javno mnenje. Za KPF je glasovalo 3,8 milijonov, za De Gaullovo unijo pa 3,6 milijonov. Poslancev pa ima KP komaj 10, reakcionarji pa 188. De Gaulle se bo s takimi političnimi triki težko ubranil tisti svojci okolici, ki sanja o močni Franciji pod fašistič- no vlado. Duhovi, ki jih je s Soustel- lom prikliral v ris, se ne bodo dali tako pregnati. Zato je poziv KPF na obram- bo demokracije povsem utemeljen, raz- umljiv in potreben. Francoski volivci se zaveda, kakšna nevarnost mu preti.

T. O.

V KIDRIČEVEM SO SPUSTILI V POGON novi obrat za proizvodnjo anodne mase

V soboto je v Kidričevem pričela s po- skusno proizvodnjo nova tovarna anodna masa, ki jo uporabljajo pri elektrolizi. Do- slej je tovarna anodna masa uvažala iz inozemstva in je bila zelo draga. Kljub temu, da bodo morali surovine za prido- bivanje anodne mase še naprej uvažati iz ZDA in Zahodne Nemčije, bo domača anodna masa za polovico cenejša od uvo- žene.

Velike slovesnosti ob spustitvi v po- skusno obratovanje nove tovarne za pro- izvodnjo anodne mase so se udeležili šte- vilni gostje, med njimi tudi podpred- sednik zvezne ljudske skupščine Franc Leskošek-Luka, predsednik ljudske skupš- čine LRS Miha Marinko in predsednik iz-

vršnega sveta LRS Boris Kraigher.

Ob tej priliki je delovnemu kolektivu spregovoril podpredsednik zvezne ljudske skupščine tov. Franc Leskošek in pouda- ril, da bo uspeh, ki ga je dosegel kolekt- iv tovarne v Kidričevem, zelo koristil našemu gospodarstvu. Med drugim je tov. Leskošek dejal, da je skupnost investirala v celotno tovarno okrog 23 milijard di- narjev, v novi obrat pa okrog milijardo. S proizvodnjo domače anodne mase pa bo tovarna skupnost prihranila letno okrog 550 milijonov deviznih dinarjev, kar pomeni, da se bo novi obrat s pri- hranki pri uvozu anodne mase izplačal že po dveh letih.

OBČINE ŽE PRIPRAVLJAJO PROGRAME

(Nadaljevanje s 1. strani)

v Sošanju, Velenju, Smartnem ob Paki in Topolšici. Vsa društva in organizacije pripravljajo pester programe, posebne programe pripravljajo tudi 7 večjih podjetij (manjša podjetja pa bodo sodelovala pri proslavah v krajevnem merilu). Kolektivi bodo organizirali svečana zborovanja. Tu- di vse šole pripravljajo kulturne sporede, LU pa predavanja o zgodovini jugoslo- vanske Partije. (Kjer pa LU ni, bodo pre- danja v okviru SZDL).

V zvezi z važnejšimi dogodki pred in med vojno bodo svečane proslave v Pod- kraju, kjer je bila pred II. svetovno vojno konferenca CK ZKS, proslavili bodo štrajk delavcev v Tovarni usnja (leta 1937), prvi napad na Soštanj (8. oktobra 1941) ter prvo veliko propagandno akcijo, ki so jo 7. julija leta 1941 izvedli v Saleški do- lini prvi borci in aktivisti.

Nekatere občine v celjskem okraju so

sestavile skromnejše programe, ki pa jih bodo morale dopolniti. Že v zadnji šte- vilki našega lista smo poudarjali, da po- samezni kraji in občine pri proslavah ve- like obletnice ZKJ ne bi smele zastopati ozkega, lokalističnega stališča, čes, pri- nas v tem obdobju ni bilo pomembnejših konferenc ali sestankov in zato ne pred- videvamo večjih proslav. Obletnica usta- novitve ZKJ bo morala biti proslavljena kot vseljudski praznik na najbolj svečan način. Najrazličnejše proslave bodo mo- rale biti povezane z ustanovitvijo in raz- vojem KPJ. Treba bo skozi vse leto z najrazličnejšimi pestrimi oblikami sezna- njati najširše ljudske množice z razvojem Partije ter njeno vlogo v raznih obdobjih.

O obširnem programu, ki ga priprav- lja celjska občina, bomo pisali v prihod- nji številki.



Ne samo ta teden, ves mesec je v znamenju občnih zborov, konferenc, posvetov in načrtovanj za delo v prihodnjem letu. Organizacije SZDL, sindikalne podružnice, mladinske organizacije, organizacije Zveze borcev, rezervnih oficirjev in številnih ostalih političnih in društvenih organizacij polagajo prav v tem času obračune svojega dela.

Zato smo prostor na tej strani posvetili zborujočim delovnim ljudem. Jasno je, da se na tej strani ne more v polni meri zrcaliti slika vsestranske razgibanosti med našimi delovnimi ljudmi v tem času. Leto se poslavlja, prihaja novo, ki bo polno novih nalog, poleg tega pa seveda tudi polno upov, pričakovanj in zaupanja polnih pogledov na bodočnost. Leto, ki je na pragu, je del te bodočnosti...

Razprave z bogato vsebino

PRED ZAKLJUČKOM OBCNIH ZBOROV SINDIKALNIH PODRUŽNIC

Ce bi hoteli napraviti prerez skozi vsebino letošnjih občnih zborov sindikalnih podružnic, bi lahko že iz same ocene razprav spoznali, da pomenijo letošnji občni zbori preokretnico dela sindikalnih podružnic s tem, da prihajajo iz formalnih razprav do konkretne obravnave vprašanj delovnih pogojev zaposlenih ljudi.

Na letošnjih občnih zbora se opaža, da so ljudje topot precej govorili o notranjih odnosih v podjetju, predvsem pa o odnosih sistema delavskega upravljanja. Nakazovali so vlogo DS pri nalogah sindikatov v bodoče. Diskutirali so se zadrževali pri delitvi sredstev iz sklada skupne uporabe. Ponekod je bilo omenjeno tudi smotnejše koriščenje sredstev iz naslova amortizacije za potrebe razširjene reprodukcije in drugo. Na letošnjih občnih zbora tudi ni bilo — kot svoj čas — opaziti raznih demagoških gledanj in brezefektnih razprav. Delavci so zelo zdravo postavljali in s polno odgovornostjo nakazovali probleme, za katere je sindikat odgovoren v skrbi za človeka. Vidi se, da so naši delovni ljudje pravilno razumeli smer, ki je bila nakazana na VII. kongresu ZKJ in na zadnjih republiških plenarnih zasedanjih, saj so v razpravi na občnih zbora v glavnem zelo odločno postavljali ravno vprašanje življenjskih pogojev. Iz tega se vidi, da je pripravljenost delovnih kolektivov za reševanje teh problemov zelo velika. V tem dejstvu imajo sindikalne podružnice jamstvo — tako v materialnem kot v moralnem pogledu — da bodo to hvaležno nalogo s pravilnim političnim usmerjanjem, ob sodelovanju vseh ostalih političnih forumov (tako v občini kot v podjetju) lahko v redu izvršile.

POMOČ PARTIJSKIH ORGANIZACIJ PRI KADROVSKEM VPRAŠANJU

Iz akcepta gledanja na vlogo sindikatov pri reševanju problemov delovnih in življenjskih pogojev je bilo v tej smeri tudi precej kritične presoje glede bodočega kadrovskega sestava izvršnih odborov sindikalnih podružnic. Analiza, ki je bila narejena pri Okrajnem sindikalnem svetu, je pokazala, da približno 70 do 80% novoizvoljenega IO sestavljajo novi ljudje — od tega kakih 40% mlajših, do 30 let starosti. Pri izbiri kadrov so mnogi pomagale partijske organizacije v kolektivih, odnosno občinski komiteji ZKS. Zelo hvaležen je pojav, da so se v letošnjem letu tudi odgovorni ljudje v podjetjih izdatno angažirali pri izbiri kadrov za bodoča vodstva sindikalnih podružnic. Iz tega se vidi, da se vloga sindikata v tej odgovorni družbeni nalogi vsestransko upošteva.

PRIPRAVE ZA OBCNE ZBORE OBCINSKIH SINDIKALNIH SVETOV

Upoštevajoč smernice dela sindikatov, ki so bile nakazane na občnih zbora sindikalnih podružnic, stojijo pred obnimi zbora občinskih sindikalnih svetov v okviru občine zelo odgovorne naloge. Le-te narekujejo obSS, da bodo morali biti ti zbora izključno delovnega značaja, to je, da bodo morale biti priprave zelo konkretne, s čisto izdelanimi programi, ob sodelovanju vseh občinskih političnih forumov in ljudskega odbora, odnosno zbora proizvajalcev. Ti programi (glavni podarek bo spet na reševanju problemov življenjskega standarda) bodo morali biti odraz skupne akcije gospodarske organizacije-občine. Z drugo besedo: te programe morajo gospodarske organizacije na področju občine osvojiti kot svoje programe za izboljšanje življenjskih pogojev svojih zaposlenih ljudi.

Občni zbora občinskih sindikalnih svetov bodo potekali v mesecu januarju. Tudi to bo prvenstvena dolžnost Obč. SS, odnosno občinskih komitejev, da bodo največ pozornosti polagali bodočim vodstvom občinskih sindikalnih svetov.

Po smernicah zadnjega republiškega plenuma Zveze sindikatov, ki je v glav-

nem obravnaval združevanje prostih sredstev gospodarskih organizacij v okviru občine v korist življenjskega standarda, so nekateri občinski sindikalni sveti na področju našega okraja (Celje, Zalec in delno tudi Soštanj — na ostalih področjih pa tečejo tovrstne razprave) že zelo konkretno pristopili k razgovoru z gospodarskimi organizacijami v okviru prediskutiranih programov. Po grobih podatkih bo teh prostih sredstev gospodarskih organizacij za leto 1958 v našem okraju približno 1 milijarda 400 milijonov. Računati je, da bo potrebno del teh prostih sredstev vložiti za potrebe reprodukcije po gospodarskih organizacijah, predvsem za tista področja, ki jih zajema tako letni kot perspektivni družbeni plan okraja Celje.

Občinski zbora proizvajalcev morajo biti tisti družbeno politični forum, na katerega se bo lahko sindikat pri tej akciji v polni meri naslonil, saj je zbor proizvajalcev v občini organ ljudskega odbora, ki je odgovoren ne samo za višjo proizvodnjo, ampak predvsem za pogoje, pod katerimi bi se naj ta višja proizvodnja dosegla.



Prizor z letošnje občinske konference Ljudske mladine v Celju. Na sliki delovno predsedstvo med razpravo...

Nismo našli stika...

Pretekli teden je imela občni zbor tudi osnovna organizacija Socialistične zveze na Dolgem polju. Udeležba je bila nad vse zadovoljiva, manj pa razprava. Navzlic temu pa je bilo načetih nekaj zanimivih in vsekakor aktualnih problemov.

Iz poročila predsednika osnovne organizacije SZDL tov. Robiča je bilo očitno, da je terenska organizacija povsem izpolnila delovni načrt, ki ga je sprejela na zadnjem obnem zboru. Ko je nadalje analiziral delo nekaterih organizacij, je še zlasti pohvalil prizadevanost strelske družine »Branka Ivanuš«, tabornikov, Zveze borcev itd. Nasproti tem pozitivnim ugotovitvam, pa je grajal odnos enega, oziroma obeh ljudskih odborov kot delo in življenja na tem terenu. Tako se je med drugim napovedal zbor volivcev spremenil v množičen sestanek, ker pač odborov, ki je bil zadolžen, da pojasni svojim volivcem določene delovne načrte celjske občine, ni bilo.

Predsednik osnovne organizacije SZDL pa je v poročilu še ugotovil, da upravni odbor ni našel stika z najmočnejšim športnim kolektivom na terenu in v Celju ter z najmočnejšim atletskim društvom v državi sploh — z AD Klavdivar. Ta ugotovitev je pravzaprav presenečala, tembolj, ker za iskanje stikov niso potrebni neki komplicirani organizacijski prijem. Glavna oblika sodelovanja in iskanja stikov pa tiči v aktivnem delu predstavni-

kov Socialistične zveze v drugi družbeni organizaciji, v tem primeru pri AD Klavdivar. Prav gotovo je takšna oblika sodelovanja najbolj hvaležna in lahko rodi tudi najboljše sadove.

-mb

Več povezave s članstvom

OBCNI ZBORI ZVEZE BORCEV NOV NA CELJSKEM PODROČJU

Po sklepu plenuma Občinskega odbora Zveze borcev NOV Celje bodo osnovne organizacije ZB imele občne zборе v mesecu decembru. Občinska skupščina bo januarja. S priključitvijo občine Vojnik se je število organizacij celjske občine povečalo za štiri organizacije. Tako deluje na področju celjske občine enaindvajset organizacij. Snuje pa se še organizacija za področje Lopate in Ostrožnega. V vseh teh organizacijah je skupno včlanjenih nekaj nad 2000 članov. Devet organizacij je že imele občne zборе, ostale pa so sklicale občne zборе večinoma za konec tega tedna.

Vsi dosedanja občni zbora so bili dobro obiskani in je članstvo večinoma povsod močno poseglo v razpravo. Člani v II. četrti so se pogovorili in v zdravi kritiki skušali doseči izboljšanje dela. Tako so menili, da ni upravičena za slabo delo organizacije v pretekli mandadni dobi. Tudi pomanjkanje prostora za množične organizacije ne more biti opravičilo, saj vemo da velika večina organizacij tudi nima svojih prostorov, pa vendar uspešno delujejo. Kritika je pokazala, da je bilo na tem terenu odločno premalo stikov odbora s članstvom. Na Jožefovem hribu so ugotovili napredek v delu organizacije. Predvsem so imeli dobre stike s članstvom in ostalimi organizacijami na svojem terenu. Zavzemajo se skupno s SZDL in ZK za organizacijo predavanj, posebno v zvezi s proučevanjem programa ZKJ. Na Bregu, odnosno Polulah so največ razpravljali o skrbi za borce. Ugotovili so, da dva borca stanujeta v v obupnih stanovanjskih razmerah. Na Hudinji so ugotovili, da je njihova organizacija napravila močan korak v zadnjem obdobju. Bili so delavni in stik s članstvom je bil zelo dober. Sklenili so med drugim tudi, da zaradi nedelavnosti članov organizacije Trnovlje, članstvo te organizacije priključijo k svoji organizaciji in jim tako daje možnost udeleževanja. Na Frankolo-

veba v Celju misliti na izgradnjo mladinskega doma, na ustanovitev mladinskega kina itd.

V živahni razpravi so delegati in gostje dopolnili vrsto lepih uspehov, ki jih je mladina dosegla v svojem delu in povečali število nalog, ki jih bo naša mlada generacija v bodočem letu opravila. Tako je nujno treba omeniti iniciativo mladine pri podjetju Beton, ki bo zgradila dom za stanovanja svojih mladih tovarišev, nadalje je podobno akcijo sprejela mladina Tovarne emajlirane posode, ki bo zgradila pločnike ob Mariborski cesti. Poleg udeležbe pri gradnji ceste »Bratstva in enotnosti« se bo celjska mladina lotila lokalnih akcij, predvsem izgradnje športnih igrišč in podobnega. Na konferenci so razpravljali o delu in nalogah komisij, predvsem komisije za srednješolsko mladino, za vajensko mladino itd. Razpravljali so o šolski reformi. Predsednik sveta za telesno kulturo pri občini tov. Karel Jug je govoril o potrebi večjega sodelovanja in širšega vključevanja mladine v športne organizacije in dokaj na široko in konkretno obrazložil bodoče načrte za razvoj telesne kulture v Celju. Prof. Emil Klinc je govoril med drugim tudi o tem, da naj mladina sodeluje pri upravljanju v šolstvu, naj se čuti odgovorno za delo v šolah, predvsem pa naj bo njena dolžnost, da ustvari v šolah napredno vzdušje in če je treba, živahneje razpravlja (tudi s pedagoškimi delavci) o sodobnih svetovnonazorskih vprašanjih.

Predsednik občine, ki se je tudi priglasil k razpravi, je jasno in temeljito obrazložil mladim zborovalcem načrte za bodoči razvoj v občini ter hkrati povedal, kaj vse naša komunalna skupnost pričakuje od mladine.

Na koncu je konferenco pozdravil tudi sekretar občinskega komiteja ZKS v Celju tovariš Cvetko Pelko, ki je odgovoril na vrsto vprašanj, katere so postavili delegati, hkrati pa v okvirnih črtah orisal naloge, ki naj bi jih mladina nasledovala pri svojem delu v bodočem letu. Predvsem

je poudarjal važnost političnega dela v mladinskih organizacijah in vsestranske vključitve naše mladine v družbenopolitično življenje pri nas.



Pogled na del delegatov mladinske konference med volitvami novega komiteja.

Veliko uspehov v Združenju rezervnih oficirjev

BELEŽKE Z OKRAJNEGA OBCNEGA ZBORA OFICIRJEV

V nedeljo je bil v Celju tudi občni zbor Okrajnega odbora Združenja rezervnih oficirjev. V imenu Glavnega odbora Slovenije se ga je udeležil tov. Kolar, v imenu Okrajnega komiteja ZKS tov. Ivan Kovačič-Efenka in vrsta drugih gostov, poleg teh pa seveda delegati vseh občinskih združenj.

Poročilo o delu rezervnih oficirjev našega okraja v preteklih dveh letih je podal predsednik tov. Divjak. Iz poro-

čila je razvidno, da so organizacije v teh dveh letih opravile obilo nalog in dosegle lepe uspehe. Predvsem so bili uspešni seminarji, ki so trajali po več dni in na katerih so se člani seznanjali z novostmi v vojaški vedi. Te seminarje je obiskovalo 69% vseh rezervnih oficirjev. Da ni odstotek višji, je kriva izredno slaba udeležba v občinah Soštanj in Laško. Na teh 12 seminarjih je bilo podanih 455 predavanj, poleg tega so si člani ogledali 28 vojaških filmov, obiskali 11 vojaških vaj in več vojaških enot, med drugimi mornarico v Pulju in tankovsko enoto na Vrhniki. Prirejali so tudi strelska tekmovanja, med člane so prodali 1400 raznih strokovnih knjig. Da je bilo delo organizacije plodno, je dokaz 60 odlikovanj, ki so jih prejeli rezervni oficirji.

Razprava na obnem zboru je bila živahna. Novost v bodoče bo, da bodo v organizacije vključili tudi vse rezervne podoficirje. Pohvala najboljšim organizacijam, predvsem v Celju, Zalecu, Sentjurju in Konjicah je vzpodbuda ostalim organizacijam.

Na obnem zboru so na koncu v znak priznanja dali predsedniku Divjaku lepo sliko Maršala za njegovo dolgoletno požrtvovalno delo na čelu okrajnega odbora.

Živahna razprava v Liscu

Terenska organizacija SZDL Lisce je imela svoj občni zbor v Domu Dušana Finžgarja. Čeprav udeležba ni bila kaj zadovoljiva (20%), je bil ta zbor vsebinsko zelo bogat, saj je prav slaba udeležba povzročila nad vse živahno razpravo o dejavnosti Socialistične zveze in kako bi naj ta množična organizacija morala delati v bodoče.

(Nadaljevanje na 5. str.)

BOGATE RAZPRAVE NA OBCNIH ZBORIH SZDL

Za razliko od lanskega leta je obisk na letošnjih občnih zbora SZDL zadovoljivejši — še bolj pa so zadovoljive razprave, ki kažejo, da se naši delovni ljudje živo zanimajo za vse gospodarske, komunalne in družbene probleme svoje občine in svojega kraja. Kljub temu, da so bila ponekod poročila zelo obširna, volivcev pozna ura ni motila in so v razpravah iznašali svoje želje, težnje, predloge in kritike. Bolj kot druga leta so letos člani SZDL odločno in odkrito grajali nekatere nepravilnosti in pomanjkljivosti, bodisi delo množične organizacije, ali pa delo krajevnega odbora. Ponekod so grajali premajhno povezavo krajevnega odbora s SZDL, ponekod so obsojali, da se javni delavci nečesto udeležujejo v množičnih organizacijah in najdejo najrazličnejše izgovore, da se izognejo soodgovornosti.

Z volitvami so odbore Socialistične zveze sicer precej pomladili, vsekakor pa so v novih odborih vse premalo zastopane žene in delavska mladina.

Načrtno in konkretno delo

V velenjski kino dvorani se je zbralo pred dnevi tri sto Velenčanov. Občni zbor SZDL je pozdravil tudi sekretar občinskega komiteja ZK Soštanj, tovariš Marolt.

Poročilo predsednika SZDL, tovariša Lampiča, je bilo izredno kritično in objektivno. Vsa dejavnost naraščajočega mesta je tesno povezana z izgradnjo rudnika lignita. Tod nastaja moderno mesto s spremenjenimi odnosi med ljudmi. Tu je vedno več mladih ljudi, ki pridejo v Velenje, se poročijo in predšolske mladine je vedno več.

Dosedanja praksa v gospodarstvu je pokazala, da je bilo za uspešnejše delo premalo koordinacije med gospodarskimi organizacijami. To dokazuje tudi primer Mehanične delavnice Velenje, ki ima sedaj prisilno upravo.

Prav tako ni bilo nobene koordinacije med SZDL in Krajevnim odborom Velenje. Le-ta ni bil delaven, saj je imel celo leto le eno sejo. Zbora volivcev so bili le takrat, kadar so jih narkovale potrebe občine.

Vse priznanje pa je treba izreči potrošniškemu svetu, ki je svoje delo opravljal v redu! Ne gre prezreti dejstva, da je prav SZDL bila tista, ki je organizirala velike prostovoljne delovne akcije ob regulaciji Pake, ob urejanju igrišč in ljudskega parka. Dosej so Velenčani opravili nad sto tisoč udarnih ur. Organizacija SZDL bo tudi v prihodnje skrbela za prostovoljno delo. Načrtno in konkretno delo vsepovsod bo moralo biti geslo novoizvoljenega odbora SZDL. Sicer bi se ne

(Nadaljevanje na 5. strani)

Šoštanj plačal dolg svojemu umetniku



nje in diplomu častnega občana, ki jo je izdelal priznani ljubljanski akademski slikar Maksim Gaspari. Za delež, ki ga je akademski kipar Ivan Napotnik prispeval k naši nacionalni kulturi, se je jubilaru v imenu celjskega okraja zahvalil tudi ravnatelj Tine Orel in mu izročil lepo darilo.

Umetnik je bil nad tako vidnim, iskrenim in veličastnim počestjenjem vidno ganjen in je svojo hvaležnost izrazil s temile besedami:

»Počastitve, ki sem jih bil deležen, so me tako prevzele, da sem globoko ginjen. Ne vem, ali sem zaslužil to splošno pozornost in te dokaze spoštovanja, saj v svojem življenju nisem delal nič drugega, kot da sem skušal po najboljših močeh slediti notranjemu klicu, ki mi je kazal pot do umetniškega stvarjanja. Pol stoletja je že minulo, odkar se ukvarjam z glino in mavcem, z diletom in kladivom. Vendar se mi danes, ko gledam nazaj, zdi, da sem storil še vse premalo. Kar pa je ostalo od tega mojega dela in napora, naj tudi poznejšim rodovom priča, kako sem se vselej trudil biti zvest rodnim grudi in ostati trdno povezan s svojim ljudstvom, sredi katerega sem živel in delal in ki me je zdaj tako počastilo.

Ob današnji slavnosti se z bridkostjo spominjam začetkov in vseh težkih nedanjenih časov, ko pri nas umetnikom ni bilo z rožicami poslano. Če zdaj primerjam, kako globoko so se delovni pogoji in življenjske razmere slovenskih likovnih umetnikov izboljšale, v naši svobodni domovini, lahko zavidam mlademu umetniškemu rodu. Za nas starejše je skoraj nerazumljivo, ko vidimo, kako zغدno skrbi naša država za umetnost, kako ceni in spoštuje umetnike in jim nudi vse možnosti razvoja.

Počastitve, ki so mi bile naklonjene, so nov dokaz tega razumevanja za umetnost. In kot take jih sprejemam z vsem srcem, ne toliko kot nagrado za moje skromno osebno delo, temveč kot priznanje umetnosti na sploh. Zato vas prosim, tovariši predsedniki, da sporočite na pristojnem mestu mojo najglobljo zahvalo

za visoko odlikovanje, ki sem ga prejel od tvariša Tita. Iskreno se zahvaljujem tudi občinskemu odboru Šoštanj za podelitev častnega občanstva in za krasno diplomu. Istotako sem za krasno darilo hvaležen OLO Celje — še posebno zahvalo pa sem dolžan občini Šoštanj za prireditev razstave, ki naj pomeni začetek novega umetniškega življenja v Šoštanju.

Razstava (ki bi jo vsekakor kazalo organizirati tudi v Celju) nosi naziv »Umetnine v Šoštanju«. Kiparstvo zastopa jubilar Ivan Napotnik, grafik Miha Maleš, slikarstvo pa deseterica najbolj priznanih slovenskih umetnikov (Rihard Jakopič, Matija Jama, Ferdo Vesel, Fran Tratnik, Franc Klemenčič, Maksim Gaspari, Anton-Gojmir Kos, Božidar Jakac, Riko Debeljak in Zoran Didek).

Ob otvoritvi razstave sta o umetniškem delu Ivana Napotnika spregovorila še dr. Karl Dobida in Anton Stupica. Šoštanjski pionirji so dragemu vzorniku izročili šopek rdečih nageljev. Ob 12. uri pa je Svet za šolstvo občine Šoštanj jubilaru v čast priredil svečano kosilo v vili »Širokov«.

Tako je Šoštanj plačal svoj dolg umetniku Ivanu Napotniku. In morda je njega in nas vse pri vsej tej počastitvi še najbolj razveselila obljuba, da bo občina svojemu častnemu občanu v kratkem oskrbela primeren atelje, kajti mojster Napotnik ima še vrsto načrtov in hvaležni smo mu lahko za vsako urico, ki jo bo še daroval slovenski umetnosti. Zato mu že iz teh plemenito sebičnih nagibov želimo zdravja in dolgega življenja.

V. S.



Pred štiridesetimi leti je zagnila rodna prst pod sabo telo enega največjih slovenskih pisateljev, mislecev in revolucionarjev — Ivana Cankarja. Njegova umetniška sila, njegov duh in njegova misel pa je ostala nad zemljo, se razrašala med ljudi, ki so živeli in nosili njegovo besedo naprej, uresničevali njegove misli in želje. Malokateri umetnik je obogatil kulturno bogatstvo svojega naroda tako zelo, kot jo je Ivan Cankar. Lepota njegove pisane besede, resničnost njegove umetniške metafore, revolucionarni in proletarski duh, globoka zvestoba slovenski zemlji in njenim ljudem, vse to se prepleta med seboj. Skorajda ne vemo, če je umetniško delo, kjer pisatelj ne bi bil napredni

politik in ne bi bilo političnega govora, kjer revolucionar Cankar ne bi bil umetnik.

Štirideset let je doba, ko zgodovina in ljudje pozabljajo vladarje, Cankarjev duh, njegove besede, misli, njegovi junaki, njegove napovedi pa so zdaj morda bolj žive kot kdajkoli. Kot pravi Ivan Cankar umetnik in naprednjak v »Belih krizantemah«.

— Prijatelj globlje pogledj! Ali ne vidiš, kod te nove sile? ali pa

— Njih misel je bila prava: ne bele krizanteme na oguljen frak — rdeč nagelj na kamizolu! —

Te besede, vroča želja in prerokba v njegovih dneh, je resnica in stvarnost ob štiridesetletnici njegove smrti.

Ob obnovitvi Kluba kulturnih in javnih delavcev

Dejstvo, da je pred leti zamrl Klub celjskih kulturnih delavcev te dni doživel svojo obnovitev, je dokaz dejanske in žive potrebe po tovrstni organizacijski obliki združevanja vseh kulturnih in javnih delavcev v našem okraju.

Iniciativa za obnovo klubove dejavnosti in za razširitev njegovega dela tudi na področje javnega delovanja, je prišla iz vrst članstva zamrlega kluba samega.

Občni zbor kluba je bil pretekli teden v Celju. Udeležila se ga je približno polovica članov Kluba celjskih kulturnih delavcev in nekaj novih ljudi, ki so se v času nedelavnosti starega kluba uveljavili na področju kulturnega in javnega delovanja.

V imenu iniciativnega odbora za obnovo kluba je zbor vodil prof. Jože Turk. Uvodno besedo o vlogi in nalogah inteligence v sedanji družbeni stvarnosti je podal prof. Tine Orel, nato pa je v imenu iniciativnega odbora podal poročilo še tov. Igo Tratnik, ki je poleg dosedanjega dela iniciativnega odbora nakazal tudi nekaj okvirnih zamisli tega odbora o bodočem delovanju kluba.

Kot že samo sklicanje občnega zbora, tako tudi poročila in končno razprava, ki je le-tem sledila, je potrdilo nujnost v organizacijski obliki obnovljenega in povečanega družabnega zblizevanja med kulturnimi in javnimi delavci.



H. Grün: Za družabnost in sodelovanje...

Prvi uspeh obnovljenega kluba bo brez dvoma priloga, ki bo z novoletno številko začela mesečno izhajati v našem listu. Namenjena ne bo zgolj literarnim prispevkom, temveč pismenemu obravnavanju vseh problemov na področju kulturnega in javnega življenja. Kot eno izmed osnovnih nalog si je novoizvoljeni odbor, kateremu na čelu stoji dramaturg tov. Herbert Grün, naložil tudi skrb, da dobi za osebno zblizevanje kulturnih in javnih delavcev v Celju ustrezne prostore.

v nekaj vrstah v nekaj vrstah

ABONMA KONCERTI

Ljubitelji glasbe so že skoro dve leti pogrešali rednih koncertnih gostovanj. Sedaj, ko je dvorana Narodnega doma spet dostopna, je Glasbena šola v povezavi s Koncertno direkcijo Slovenije razpisala 5 koncertov v abonmaju za sezono 1959. V načrtu je večer opernih arij, koncert slovenskih solistov z dirigentom Karlom Ruplom, violinist Igor Ozim, violočelist Mirko Dornier in pianist Jurica Mural iz Zagreba.

Koncertni dan bo, kot doslej, sredo. Prvi abonma koncert bo 14. januarja s solisti ljubljanske opere (sopranistka Vanda Gerlovič, tenorist Miro Brajnik in basist Zdravko Kovač).

Abonenti imajo 20 odstotkov popusta tako, da je vstopnina klub visokim stroškom, za koncertne sprejemljiva za vsakogar. Dijaki srednjih šol in gojenici glasbene šole uživajo še posebej 50 odstotni popust. Prijave sprejema pisarna glasbene šole.

KOROŠKI PEVCI OBISKALI SAVINJČANE

Preteklo soboto in nedeljo je združen pevski zbor Koroških Slovencev iz Celovca obiskal Zgornjo Savinjsko dolino. Slovensko pesmijo so nastopili v Lučah, Gornjem gradu in Nazarjih. Koroški bratje so nameravali gostovati tudi v Ljubnem ob Savinji, pa so predstavniki tamkajšnjega KPD njihov nastop odklonili. Ljubenski domačini to nerazumevanje svojih »kulturnikov« zelo obsojajo in žele, da se kaj takega v bodoče ne bi več ponovilo.

V vseh treh omenjenih krajih, kjer so nastopili priljubljeni koroški pevci, pa so bile dvorane napolnjene do zadnjega kotička. Domačini so bili nad izvajanjem programa nadvse navdušeni, saj je iz slednjega glasu otopno zelo hrepenenje in ljubezen po slovenski zemlji in matični domovini. Želimo jih v svoji sredini še večkrat pozdraviti.

KULTURNOPROSVETNA DEJAVNOST V LIBOJAH

Ko je imelo DPD Svoboda v Preboldu pred kratkim svoj letni občni zbor, je povabilo v goste tudi DPD Svobodo iz Liboj. Dvorana je bila skoro premajhna za vse navzoče. Zborovanje je s pesmijo pozdravil mešani pevski zbor, ki je poslušalce zelo navdušil. Iz poročil in razprave smo razbrali, da je aktivnost naših tovarišev »svobodašev« v Preboldu tako živa, da smo Libojčani kar strmeli nad njihovimi idealnimi načrti. Organizirani nameravajo skupno pralnico, z združenimi močmi bodo uredili prostor za telesno vadbo, poživeli dramsko in ostale sekcije. Tekstilna tovarna v Preboldu finančno zelo izdatno podpira društvo Svobode.

Nas Libojčane je predvsem zanimala njihova novo urejena knjižnica. Tako lepo urejene knjižnice s televizijskim aparatom najbrž ni v vsej Savinjski do-

lini. Ker vemo, da nam bo žalska občina priskočila na pomoč in bomo imeli v kratkem menzo, mesnico in pekarno, bo upravni odbor Svobode lahko pristopil k urejevanju podobne knjižnice. Verujemo, da bo to možno izvesti, saj je že sama nabiralna akcija ob priliki 90 obletnice žalskega Tabora dala dovolj upanja.

Upamo, da bo sindikalna podružnica Keramične industrije v kratkem formirala 5 člansko komisijo, katere bo poživela kulturnoprosvetno delo med našimi delovnimi ljudmi v Libojah.

Z. V.

PRIPRAVE ZA NOVOLETNO JELKO V MOZIRJU

so v polnem teku. Organizacija Novoletne jelke so prevzeli posebni odbori, v katerih so zastopane žene, učiteljstvo in drugi. Vse izgleda, da bo letošnje novoletno praznovanje izredno bogato in pestro. Za šolske in predšolske otroke bodo po šolah pripravili primerne kulturne programe s prihodom Dedka Mraza.

Istočasno s pripravami za praznovanje pa teče tudi nabiralna akcija, da bodo lahko otroke razveselili tudi s primernimi darili. Mozirске žene so v tej akciji nadvse poštvalne in prizadevne. Prvi je pokazal voljo in se odzval akciji Občinski ljudski odbor, ki je po Svetu za varstvo družine že razdelil posameznim krajem znesek 200.000 din. Temu zgledu se je takoj pridružila Kmetijsko-gozdarska poslovna zveza z zneskom 80.000 din. Pričakujemo, da bodo tudi ostala podjetja in občini primaknila svoj delež.

S. P.

ZA CIM LEPŠI OTROŠKI PRAZNIK

Po vsej šoštanjski občini se te dni živahno pripravljajo na praznovanje Največjega otroškega praznika — Novoletne jelke. Za čim lepše praznovanje bodo poleg pionirskih organizacij skrbela tudi društva prijateljev mladine. V Velenju je Društvo prijateljev mladine na prvi seji novega upravnega odbora govorilo predvsem o praznovanju Novoletne jelke. Predlagajo, da bi v gozdčku poleg otroškega vrta uredili pravilni prostor. Dedek Mraz naj bi z bogatim spremstvom pozdravil tam vse velenjske otroke.

Poleg tega bodo v dnevih praznovanja pripravili za vse otroke lutkovne igrice. V Velenju si zelo želijo, da bi jih za otroški praznik obiskali tudi člani Celjskega gledališča s pravilčno igro Vilinček z lune. Če jim bo uspelo nabrati toliko sredstev, da stroške za predstavo krijejo, bo v Velenju Novoletna jelka izredno lepo vsebinsko doživetje najmlajših.

V vseh šolah občine se prav tako z vso vnemo pripravljajo. Razredni pionirski odbori pripravljajo programe in deklaracije. Vse razrede pa bo tudi obiskal in pozdravil Dedek Mraz.

Kulturni spomeniki Celja in njegove okolice

DVORCI V CELJSKI OKOLICI

(Nadaljevanje)

Gozdni dvor ob Ložnici. Kot sem že omenil, je gozdni dvor ali Forsthof služil prvotno kot lovska postojanka Celjskih grofov. Izrecno se omenja l. 1469, ko ga je dobil v deželno knežji najem Wenko von Lustal, vojaški poveljnik Celja. Kot deželno knežji posest se je polagoma razrastle v pomembno posest, zapisano v deželni deski v Grazu. Gozdni dvor je bil nekaj časa odtrgan od celjske gospodščine, nato zopet dokupljen in je odslužil z vsemi svojimi realitetami in pravicami lova in ribolova eno dominikalno enoto, ki je bila sodnijsko podrejena celjski gospodščini. Leta 1759 ga je posedoval pl. Jacomini, med leti 1770 in 1804 pa baroni Gallenfels. Sedanja stavba je iz 18. stoletja ter po opisu iz leta 1847 obsega: v podzemlju celiko obokano klet, v pritličju kuhinjo s shrambo, sobo za služinčad in pečeno sobo, v prvem nadstropju pa pet lepih, prostornih, štukiranih sob s predsobo. Danes je stavba last Avto-obnove ter močno zanemarjena. Omembno vredno pa je kamenit rimski lev na dvorišču pred njo.

Kristinin dvor ali Freienberg. Prvotno je bil pristava Gozdnega dvorca. Kot tak se omenja še l. 1835, ko je Gozdni dvorec kupil znani podjetnik Jožef Hausman ter ga priključil gospodščini Novo Celje. Leta 1848 ga je posedoval celjski poštar Anton Gurnik. Na posestvu je bila takrat poštna postaja in dvorec so začeli imenovati po lepi poštarjevi hčerki Kristinini dvor. V 20. stoletju so bili njegovi najbolj znani lastniki Kvaterniki iz Zagreba (1928—1936). Od njih je dvorec kupila mestna občina ter v njemu uredila ubožnico. V času okupacije je dvorec služil kot prehodno taborišče, po l. 1946 pa je v njemu nameščena Nižja vrtnarska šola. Stavba je grajena v obliki pravokotne kljuke, kabli zapisan v deželni deski v Grazu. Po-

tere južni krak je v pritličju vsaj iz 18. če ne celo iz 17. stoletja, sicer pa je stavba iz sredine 19. stoletja. V njeni koncepciji se mešajo klasicistični in romantični elementi, ki prihajajo posebej do izraza v lepo komponiranih fasadah in fino proporcioniranih oknih. Stavba je bila po l. 1912 večkrat obnovljena.

Jožefov dvor imenovan tudi Spodnji rožni ali Contijev dvor. Dvorec je bil zgrajen v 2. polovici 18. stoletja, kajti ca. 1770 je mestni svet dovolil baronu Contiju lomiti kamenje v Zavodni na pobočju Teharske ceste, ker si je tedaj gradil hišo na Dolgem polju. Dvorec je leg dvorca je stal živinski hlev z iz-

danim gospodarskim poslopjem ob Koprivnici. Obe stavbi sta imeli v pritličju gospodarske prostore, v nadstropju pa popolni stanovanj s kuhinjo, vendar sta bili čisto poplavljeni. Za Contiji so dvorec posedovali Verhovški (1792—1831), nato pa Permoserji in njihovo številno sorodstvo do l. 1904. Jožef Permoser je biveš gospodarsko poslopje spremenil v stanovanjsko hišo ter na podbojih vrat ovekovetil sebe ni letnico predelave: J 1849 P. Danes je Jožefov dvor skromna, skoraj nekoliko kmečko delujoča stavba s slopastimi arkadami na dvoriščni strani, ki si ogleduje svoje stari-kavo lice v mimo tekoči Koprivnici.

Jože Turk



Jožefov dvor je stara hiša nasproti prve osnovne šole ob Sušnici. Arkade kažejo, da gre tu za enega izmed celjskih srednjeveških dvorcev...

življenje na naši vasi

Skoraj pozabljene beležke iz Podčetrka Starejših ne moreš zganiti - mladine pa ni

Ko sem listal po novinarski beležnici, sem našel v zapiske, ki bi skoraj običajni bili v njej. Zabeležil sem si jih že pred dobrim mesecem na seji osnovne organizacije Socialistične zveze v Podčetrku. Kljub temu, da sem zaradi važnejših dogodkov skoraj pozabil nanje, se mi zdi vredno nekaj tega le napisati, saj stvari kljub časovni oddaljenosti niso toliko obledeli, da ne bi bile več aktualne.

SOLA V PODČETRKU SLUŽI ZA VZGLED

Zbrali smo se v šolskem poslopju. Šolski upravitelj Brilej mi je pred sejo najprej razkazal delo pridnih rok njegovih učencev, ki jim je on vili toliko ljubezni in smisla za tehniko. Na polih je bilo toliko lepih stvari, strojkov, orodja in naprav, da skoraj nisem vedel, komu vse to služi. Vse te male tehnične naprave so učenci izdelali sami pri tehničnem pouku, ki ga mojstrsko vodi tovariš Brilej. Malo je takih vzgojiteljev, ki imajo toliko smisla in ljubezni do tehnike. In prav zato šola v Podčetrku, ki je majhen in oddaljen kraj, slovi daleč po Sloveniji glede uspehov pri tehnični vzgoji učencev. Ne bom povedal preveč, če trdim, da je ta šola v tem pogledu ena med prvimi v naši republiki in verjetno tudi v državi. Koristno bi bilo, da bi tudi v drugih šolah vsaj skušali posnemati prizadevanje učitelja Brileja v Podčetrku.

ZADRUGA SE JE ZAČELA UVELJAVLJATI

Medtem so se zbrali vsi odborniki. Pogovor je stekel vedno bolj sproščeno. Največ so govorili o dosedanjem delu, o uspehih in težavah, o stanju v tem oddaljenem, skoraj bi dejal odmirajočem obsoletem kraju, saj je bilo v njem nekaj bolj živo.

Najprej se je beseda sukala okoli kmetijske zadruge. Kako tudi ne bi, kajti Podčetrtek nima industrije, niti obrti, ljudje se preživljajo v glavnem od kmetijstva. To pa je precej zaostalo, zlasti v višjih legah, kamor težje prodira mehanizacija in napredna misel.

V zadruge je vključenih 172 kmetovalcev, ali 80 %. Zadruga se je šele zadnje čase začela uveljavljati, kajti prejšnje vodstvo jo je privedlo do kritičnega položaja. Takrat je bilo okoli 1.600.000 din primanjkljaja in kmetje so začeli izstopati iz zadruge, ker so se bali, da bodo morali kriti nastali primanjkljaj. Tudi kmetje iz Olimja so bolj zaupali zadruzi v Imenem in so odhajali tja. Zadnje čase, ko je zadruge v Podčetrku prevzelo novo vodstvo, pa se vračajo nazaj.

Zadruga nima nobenega kmetijskega tehnika in to ji povzroča nemajhne težave. Težko je izvajati planske naloge v kmetijstvu in dajati nasvete, če ni strokovnjaka pri hiši. Tudi aktiv mladih združnikov, v katerem je bilo splošno čez dvajset mladincev, se je razbil, ker niso imeli pravega vodstva in niso vedeli kaj početi. Kajti saditi krompir, kar že delajo doma, še ni dovolj. Mladim ljudem bi bilo treba vzgojiti ljubezen do sodobne obdelave, kako se uporabljajo umetna gnojila in kako se ravnati s kmetijskimi stroji. Za to je mladina najbolj dovzetna.

MLADINA ODHAJA ZA ZASLUŽKOM

Sicer je pa zemlja v tem kraju dokaj skop, zlasti še, če se obdeluje na star način. V hribovitih legah, posebno še tam, kjer ni dovolj živine in gnojila, se obdelava zemlje komaj še izplača. Po-

nekod ne daje kruha za vse. Zato mladina odhaja za zaslužkom in si išče boljše pogoje dela. Se ni dolgo tega, ko je odšlo 13 mladincev na delo v zavarstvene rudnike. Tudi število otrok v šoli pada in je v letošnjem šolskem letu zabeležen padec otrok od 200 na 116. To je eden največjih problemov, ki daje obeljele temu kraju. Mladina odhaja, starejši pa ne morejo več uspešno kmetovati na star način. Hkrati je to opozorilo, da bo treba čim prej preusmeriti kmetijsko proizvodnjo na tiste kulture, ki so v tem kraju najbolj donosne. Perspektivni načrt v kmetijstvu in sodobne oblike odnosov med kmetom in zadruge bodo morale prej ali slej prodreti v ta kraj in odpraviti zaostalost. Rešitev je le v živinoreji in sadjarstvu, ki najbolj odgovarja tamkajšnjim prilikam. Seveda brez pomoči in sodelovanja zadruge ne bo šlo. Posamezni kmetje tega ne bodo zmogli. Sodelovanje kmeta z zadruge bo moralo pognati globlje korenine.

POGODBENO PITANJE PRAŠICEV NA DOBRI POTI

In kakšno je bilo to sodelovanje do sedaj? V glavnem ni kaj reči, saj kmetovalci kažejo kar precej zanimanja za razne oblike kooperacije. Plan setve italijanske pšenice so dosegli in posejali vseh 12 ha, kakor je bilo v načrtu predvideno. Zelo dobro so se kmetje izkazali prav v Podčetrku glede pogodbenega pitanja prašicev, saj je zadruge sklenila čez tristo pogodb. Kmet Ludvik Počivavšek, ki je predsednik krajevnega odbora in odbornik SZDL, je v tem pogledu dosegel kar rekord in daje v tem pogledu lep zgled daleč naokoli. On sam bo spital 100 svinj, vendar pravi, da ima pri tem težave. Predvsem želi, da se ne bi pogodbene obveznosti menjale, kar se je enkrat že zgodilo, dalje meni naj bi imela zadruge na zalogi vedno dovolj močnih krmil, da bi prašice lahko spital. Se posebej pa je potožil, ker ni dobil posnetega mleka iz mlekarne šmarske poslovne zveze v Imenem, čeprav bi po pogodbi moral dobiti 1600 litrov sirotke. Upravnik te mlekarne pa krmi z njo svoje prašice. Če bi teh težav ne bilo, meni tovariš Počivavšek, bi šlo kar lepo, saj koristi takega sodelovanja so več kot na dlani.

NA ZBORIH VOLIVCEV NAJBOLJŠA UDELEŽBA

Na seji je stekel pogovor tudi o drugih stvareh. V Socialistično zvezo je včlanjenih 54 % volivcev. Pri delu so težave, ker so v odborih množičnih organizacij in v krajevnem odboru vedno eni in isti ljudje. Odbor Socialistične zveze se večkrat sestaja, le ljudi na sestanke ni v večjem številu. Mladine skoraj ni, starejši pa stoji preveč ob strani. Najboljša udeležba je še na zborih volivcev, kjer se pogovarjajo o problemih, ki jih tarejo. Tudi nekaj kritike je bilo na račun odkupnih cen za sadje in mošt. Vendar najraje ljudje kritizirajo doma, namesto da bi prišli na sestanke in se tam temeljito pomenili. Kritika, če je pravilna, je zdrava, sicer pa se na sestanku razčisti in pojasni stvari, ki ponavadi zaradi napačne in večkrat škodoželjne razlage povzročajo vročo kri.

POPRAVILO CEST IN PROSTVOLJNO DELO

Krajevni ljudski odbor v Podčetrku je dokaj prizadeven. V letošnjem letu je imel štiri seje. Največ se je ukvarjal s popravilom cest, poti, kanalizacije in

vodnjakov. Občina je prispevala nekaj sredstev predvsem za popravilo cest, okoli 180 ljudi pa je sodelovalo s prostovoljnimi delom skupaj s pripadniki JLA. Tudi šolski odbor je delaven in 96 odstotek šolski obisk v tem kraju je več kot zadovoljiv. To je predvsem njegova zasluga, še posebej pa šolskega upravitelja Brileja, ki zna otrokom vcepiti ljubezen do šole.

LEKARNA, RAZSVETLJAVNA IN ŠOLA

V Podčetrku se ljudje, pritožujejo ker ni lekarne in morajo po zdravila v Smarje. Lekarne ni niti v Kozjem in v Bistrici ob Sotli. Zaradi tega je lekarna na vseh sestankih na dnevnem redu. Potreba za lekarno je več kot očitna, saj je v prejšnjih časih lekarna bila in prvič je bila ustanovljena že 1830. leta. Tudi cestno razsvetljavo bo treba urediti, saj se nekam čudno sliši, da je bila pred sto leti vas razsvetljena, danes pa ždi v mraku. Razen tega so potožili odborniki na seji, da tudi zdravstvena postaja nima prostorov, prav tako ni prostora za mlečno kuhinjo v šoli, niti sobe za učiteljico.

To so sicer majhni problemi, vendar za Podčetrtek predstavljajo osrednji problem. Zato so se jih odborniki Socialistične zveze na seji tudi lotili. Ob večjem sodelovanju tamkajšnjih ljudi in ob podpori povečane šmarske občine bodo prej ko slej te probleme črtali iz dnevnega reda.



V Kozjem je nad trgovino posestvo, katerega lastnik je stopil v kooperacijo in z pomočjo zadruge nasadil črni ribez

žena*dom*družina*žena*dom*družina

Pouk domačega gospodarstva v naših šolah

Pretekli petek je bilo v Celju na Zavodu za pospeševanje gospodinjstva pomembno posvetovanje učiteljev, ki poučujejo v šolah celjskega okraja predmet domačega gospodarstva, oziroma gospodarsko tehnični pouk.

Ze v pretekli dobi sta sporazumno s Tajništvo za šolstvo, Zavod za pospeševanje gospodinjstva in podružnica Stokovnega društva za gospodinsko izobraževanje priredili dva enotedna seminarja za učitelje z namenom, da v dosegu načel reformirane šole dajo pri pouku v naših šolah pravo mesto tudi predmetu domačega gospodarstva. S tem je ustrezno tudi ljudski želji, izraženi na splošnih ali zaključnih sestankih in v raznih anketah. — Rezultati omenjenih seminarjev, kjer se je učiteljsko seznanjalo kako pristopiti in izvajati ta pouk v šoli, so pozitivni, kar je bilo ugotovljeno iz poročil prisotnih učiteljev na zadnjem posvetovanju.

Zanimivo pa je vendarle, kako različno na posameznih šolah pristopajo k temu pouku. Del učiteljskega, ki smatra, da je predmet domačega gospodarstva — gospodinjstva nepotreben, češ saj nismo primitivni in zaostali v taki meri, da bi morali v splošen način življenja v odnosu do samega sebe in do okolice vnašati kaj posebnega, je k sreči zelo majhen in je dejansko večji del tistih, ki smatrajo pouk domačega gospodarstva za zelo važen in koristen.

Kjer so vzvodi, ki regulirajo potek tega pouka usmerjeni pozitivno, so razne obsoječe težave — z večjo ali manjšo iznajdljivostjo prebrodene.

UMRL JE REVOLUCIONAR Martin Plankar

V sredo je bil pogreb znanega celjskega revolucionarja, častnega meščana, priljubljenega delavskega kulturnika Martina Plankarja.

Martin Plankar je vse svoje življenje posvetil naprednemu delavskemu gibanju, katerega član je bil sam in ki je v letih revolucionarne borbe delavskega razreda nosil težka bremena odgovornosti in nalog za boljše življenje svojih delavskih tovarišev. Bil je član predvojne Svobode in Zveze kovinarjev, bil je član rudarske zveze v Trbovljah, eden najožjih sodelavcev tovariša Franca Leskoška-Luke in eden izmed vodilnih organizatorjev velike stavke v Cinkarni. Tudi po osvoboditvi, ki je tovariša Plankarja našla že v pokopju, je še nadalje posvečal vse svoje sile za napredek delavskega gibanja v novih, tako močno pričakovanih okoliščinah. Tak je ostal do svoje smrti, ki je iztrgala iz naše sredine enega delavskih voditeljev.

Ni nova trditve, da zadnja pot človekova predstavlja ogledalo njegovega življenja. Pogreb umrlega delavskega voditelja v našem mestu je odraz globoke hvalečnosti, ki jo delavstvo čuti do pokojnika.

Velika množica Celjanov, šolske mladine, predvsem pa delavskega sloja našega mesta se je zgrnila pred Sindikalni dom, odkoder so njegove posmrtni ostanke ponesli na mestno pokopališče. Tu pred domom sindikata se je v imenu ljudskega odbora in meščanov poslovil odbornik Anton Aškerc. Pri tej žalni svečanosti je sodeloval zbor »Svobode«, naslednik njegovega predvojnega dela, nadalje godba društva »France Prešeren« in godba »Svobode« iz Stor.

Na pokopališču se je v imenu društva »Svoboda« poslovil od pokojnika tov. Fibrovce. Poleg političnih in oblastnih funkcionarjev celjskega okraja in občine se je prišel pokloniti spominu umrlega delavskega revolucionarja tudi podpredsednik Zvezne ljudske skupščine tovariš Leskošek Franc-Luka. V imenu kolektiva Cinkarne, kjer je pokojni Plankar najdlje deloval, se je poslovil od umrlega njegov nekdanji sodelavec.

Zemlja se je zagnala nad krsto z ostanke zaslužnega človeka, njegov spomin pa bo živel naprej v srcih delovnih ljudi, katerim je delo pokojnika soizvajalo obetov polno sedanjost v svobodni domovini delovnih ljudi.

Delovni ljudje zborujejo ...

Žalski šoferji so zborovali

Preteklo soboto so imeli šoferji žalskega kluba svoj redni letni občni zbor.

Po poročilih in diskusijah so ugotovili, da je Klub združenja šoferjev in avtomobanikov iz Zalca bil zelo aktiven, za kar je dobil pohvalno priznanje od Okrajnega odbora iz Celja. Poleg nalog, ki so si jih zadali na občnem zboru, so še sklenili, da bodo organizirali v zimskih mesecih predavanja o cestno prometnih predpisih za poklicne voznike, amaterje ter za ostale uporabnike cestišč. Začeli bodo tudi s tečajem za pridobivanje kvalifikacije.

(Nadaljevanje s 3. strani)

NACRTNO IN KONKRETNO DELO ...

primerilo, da je v Velenju le 81 odstotkov prebivalstva včlanjenih v organizacijo SZDL, medtem ko je v Sošanju ta odstotek 93.

Razprava je bila dokaj živahna. Govorili so o nujnosti gradnje še ene csemletke. Velenjčani iz starega dela so se potožili za obstoj vsaj ene trgovine za šepčerijo. Do 3. julija 1959 bodo v Velenju vse dosedanje trgovine, ki so v higiensko neprimernih prostorih, ukinili. Nove poslovalnice bodo odprli v nastajajočem središču Velenja, kjer bodo potrošnike lahko sodobno postregli. Sanitarna inspekcija je že sedaj prepovedala uporabo starih prostorov! Ker trenutno druge rešitve ni, bodo počakali do 3. julija 1959. Žene so se ponovno zavzele za ustanovitev mlekarne, ki bi jo bilo treba takoj ustanoviti. Govorili so tudi o potrebi po ustanovitvi še enega vrta in o razširitvi uslužnostnih obrtnih podjetij. Zato bo prva naloga novega 15-članskega odbora ustanoviti stanovanjsko skup-

Delegat Ljudske tehnike tov. Gorišek je v svojem referatu poudaril, da želi še vnaprej tako tesno sodelovanje med organizacijami, kakor je bilo to leto.

Da občnem zboru so tudi podarili hranilno knjigo za preko 100.000 din tovarišu Stebrenak Antonu (ki je že 5 let priklenjen na bolniško posteljo), da se mu omogoči nabava invalidskega vozila. Ta denar so šoferji prispevali prostovoljno. Tudi žalski klub je zbral preko 30.000 din prostovoljnih prispevkov. Prisrčno pozdravljamo takšno tovarištvo med šoferji.

(nadaljevanje s 3. strani)

ZIVAHNA RAZPRAVA V LISCAH ...

Volivci so iznesli vrsto problemov, ki so se obravnavali že na zborih volivcev, vendar do danes še niso bili rešeni: Ostro so kritizirali tudi delo krajevnega odbora, ki spričo tolikih potreb niti ni porabil denarja, ki mu ga je občina nakazala v lastno uporabo.

Na občnem zboru smo slišali še poročila o delu drugih društev in organizacij na terenu Lisce, da bo tako SZDL imela pregled na celotnim delom in utripom svojega terena.

Pogumna, kritična presoja v živahni razpravi ter dejstvo, da nov odbor zastopajo večinoma mladi ljudje (med njimi tudi 3 žene) nam daje jamstvo, da bo SZ v Liscach v bodoče vsaj dobro, če ne zgledno delala. Ker zgleda, da so teren to pot vzeli v roke mladi, delovni ljudje, je padel tudi umesten predlog, da v Liscach takoj ustanovijo tudi mladinsko organizacijo.

Nov odbor se je konstituiral in že imel prvo sejo, na kateri so si porazdelili naloge za bodoče delo.

V. S.

Kino in vodovod - nujna želja Mozirjanov

Ze nekaj let si Mozirjani borbeno prizadevajo za obnovitev kino dvorane, vendar se zadeva ne premakne z mrtve točke, četudi bi bila gotova sredstva že na razpolago. Občina bi bila pripravljena kreditirati za kinoprojektor, adaptacija v bivšem prosvetnem domu pa tudi ne bi predstavljala nezmogljivih izdatkov. Verjetno bi domačini tudi s prostovoljnimi delom radi priskočili na pomoč. Verjetno domačin ne znajo potrkati na prava vrata, ker sicer bi trg Mozirje, ki je sedež občine in priljub-

ljen turistični kraj že zdavnaj moral imeti svoj kino.

Tudi za gradnjo vodovoda je bilo v Mozirju precej borbe, čeprav občina tudi to težnjo Mozirjanov razumevajoče podpira. Ker si brez vodovoda turizma v Mozirju skoro ne moremo predstavljati, je končno odločitev vendarle padla. Vodovod bodo gradili po vsej verjetnosti v Lokah; voda je že kemično preiskana, načrti gotovi, sredstva pa obljubljena. Tudi pri gradnji vodovoda bodo domači voljni pomagati



Članstvu Zveze borcev Celja

I. četrti: Občni zbor v petek, 19. 12. 1958 ob 19. uri v dvorani Okrajne pošte.

Gaberja: Občni zbor v soboto, 20. 12. 1958 ob 19. uri v dvorani Tovarne emajlirane posode.

Medloga: Občni zbor v soboto 20. 12. 1958 ob 19. uri v prostorih letnega kopališča na Ljubljanski cesti.

Lise: Občni zbor v nedeljo, 21. 12. 1958 ob 9. uri dopoldne v kletni prostor »Doma Dušana Finzgarja« (Samski dom).

Dobrne: Občni zbor v nedeljo, 21. 12. 1958 ob 8. uri zjutraj v prostorih šole v Dobrni.

Dolgega polja: Občni zbor v petek, 26. 12. 1958 ob 19. uri v dvorani restavracije »Kladivars«.

Smarnega v Rožni dolini: Občni zbor v nedeljo, 28. 12. 1958 ob uri zjutraj v šoli v Smarnem.

Organizacija Jožefov hrib, II. četrt, Store, Breg, Hudinja, Frankolovo, Dobrova-Lokovec, IV. in III. četrt so občne zore že imele. Ostale organizacije naj takoj javijo kraj in čas v svojih občnih zborih.

Občinski odbor ZB Celje

ZLATA POROKA

Ni dolgo od tega, ko sta 50-letnico skupnega zakonskega življenja praznovala Bernard in Marija Knez iz Gaberja



v Celju. Oba sta doma iz okolice Laško. Bernard Knez se je izučil mesarske obrti, toda burna leta so ga kmalu pripeljala med vojake. Tako je med prvo svetovno vojno videl Albanijo in še druga področja Balkanskega polotoka. Po drugi svetovni vojni je nekaj časa delal kot najstarejši celjski mesar. Pred leti pa je šel v zaslužni pokoj, ki ga zdaj v 77. letu starosti uživa s polnim zadoščenjem. Njegova zakonska družica ima le leto manj.

V počastitev zlate poroke jima je terenska organizacija SZDL v Gaberju pripravila ponoven poročni obred v slavnostni dvorani občinskega ljudskega odbora v Celju. Ob tej priložnosti je imel slavnostni govor odbornik prof. Anton Aškerc.

Obema zlatoporočencema želimo še veliko srečnih let in zdravih let!

ANKETA V KOMUNI V SLOV. KONJICAH

Upravni odbor usnjarskega kombinata v Slov. Konjicah je pred kratkim med delavci razpisal zanimivo anketo. Glavno vprašanje se je glasilo: ali se naj izplačujejo prejemki na sedanji način (akontacije 25. v mesecu in nato 15. izplačilo za pretekli mesec), ali bi naj bilo izplačevanje brez akontacije ter celotno izplačilo 15. v mesecu. Večina zaposlenih se je odločila za sedanji način izplačevanja mesečnih prejemkov.

Našim naročnikom in bralcem

Prihodnja številka našega lista drugi teden, v petek, 26. XII. ne bo izšla, pač pa bo izšla novoletna številka v povečanem obsegu v torek, 30. XII. Cena bo 20 din. Uredništvo

gibanje prebivalstva

V času od 6. do 15. decembra 1958 je bilo rojenih 25 dečkov in 41 deklic.

Poročili so se: Ivan Leher, klepar in Marija Mastnak, natakarica, oboje iz Celja. Josip Hribnik, upokojenec in Antonija Marinko, upokojenka, oboje iz Gotovelj.

Umrli: Jožef Vrečer, posestnik iz Babnega, star 59 let. Ivana Sivka, gospodinja iz Pečova, stara 81 let. Ana Lednik, gospodinja iz Celja, stara 62 let. Francišek Karcl, kovač iz Traine, star 25 let. Rozalija Zalokar, prevzitarica iz Celja, stara 78 let. Jožef Petelinšek, vzdrževalna oseba iz Kolačnega, star 46 let. Franc Ahtik, upokojenec iz Celja, star 70 let.

»LJUDSKI MAGAZIN« JE VAŠA TRGOVINA...

»Ljudski magazin« s svojo podružnico v Velenju je trgovsko podjetje, ki si je med delovnimi ljudmi pridobilo zaupanje in sloves. Kolektiv »Ljudskega magazina« je ob zmanjšanju potrošniških kreditov moral iskati nadomestne možnosti, da bi dosegel svoj letni plan. To pa je mogel doseči, in kar tudi je, le z solidnim poslovanjem, z bogato izbiro blaga, s čim nižjimi cenami, kulturno postrežbo, skratka z vsemi možnimi prijemi, da so se potrošniki navezali na oba obrata kot na svojo trgovino, ki ne stremi zgolj za svoje dobro, ne zgolj za izpolnitev planskih nalog, temveč tudi za zadovoljstvo in interese potrošnikov samih.

»Ljudski magazin« je trgovsko podjetje, ki štedi potrošnikov dragoceni čas. V tej trgovini je praktično na zalogi vse, kar potrošnik mimo spekerije in nekaterih življenjskih potrebščin vsakodnevno rabi. Tak širok asortiment je v prid potrošniku, ki lahko pod eno streho kupi vse; od blaga, konfekcije, posode, tehničnih predmetov, perila, trikotaže, pohištva itd.

»Ljudski magazin« je največja trgovska hiša v okraju s podružnico v Velenju, kjer je izbira prav tako pestra in cene do dinarja enake. S tem je približalo širok asortiment prodajnih predmetov dokaj oddaljenemu prebivalstvu novo nastalega rudarskega mesta in severnozahodnemu predelu okraja.

OGLEJMO SI CELJSKO TRGOVSKO HISO »LJUDSKI MAGAZIN«

Privoščimo si sprehod po »stezah« mimo številnih prodajalnih miz in omar:

V PRITLICJU: V oddelku metrskega blaga: Široki asortiment volnenega blaga za moške in ženske zimske plašče, blago za moške obleke, za ženske volnene obleke, barhenti, flanela, tiskovine, vse vrste tekstilnega blaga za domačo opremo, kot prte, rjuhe, odeje,

zavese itd. V oddelku za perilo: ženska trikotaža, bogata izbira zimske trikotaže, moško perilo, nogavice, kravate, klobuke, rokavice, dežnike itd. V oddelku »Snežuljčica«: igrače, lutke, otroška glasbila itd. V oddelku za papir: pisemski papir, pisarniške potrebščine za pisarno, dom in šolo.

Cevlji: moški, ženski in otroški. Za salone, potovanje in za delo. Delavska obutev, gozderice. Obutev za dom, copate itd. Tuai v tem nadstropju je oddelek parfumerije.

Konfekcija: Bogata izbira moških in ženskih plaščev, dežni plašči za delavce na prostem. Moške in deške



Poleg tega še bogato založen oddelek parfumov in drugih kozmetičnih sredstev. Velika izbira gumbov, lastike, trakov itd.

V PRVEM NADSTORPJU: električni kuhalniki, likalniki, peči, žarnice, moška in ženska kolesa, kolesarske potrebščine, deli koles. Dalje steklo, kristal, servisi, porcelan, kuhinjska posoda, jedilni pribori, ščetke in ostala lesena galanterija in motorna kolesa.

V kolonialnem oddelku: bonboni, čokolada, likerji, slivovka, keksi itd.

obleke za delo in praznik. Velika izbira krznenih plaščev.

Dalje bogata zaloga preprog (Smirna in perzianerji) različnih vzorcev in velikosti. Tekači, linoleum, vošeno platno, šivane odeje iz kloba in sule-nega brokata, flanelaste rjuhe, volnene odeje, volna itd.

»Ljudski magazin« v Velenju — v največji trgovini v Saleški dolini je zaloga popolnoma ista, le da morda v nekoliko drugačnem razporedju.

KOLEKTIV »LJUDSKEGA MAGAZINA« IZRABLJA TO PRILOŽNOST IN ČESTITA VSEM SVOJIM ODJEMALCEM SREČNO NOVO LETO! BODITE TUDI V PRIHODNJEM LETU NAŠI STALNI GOSTJE OB NAKUPIH

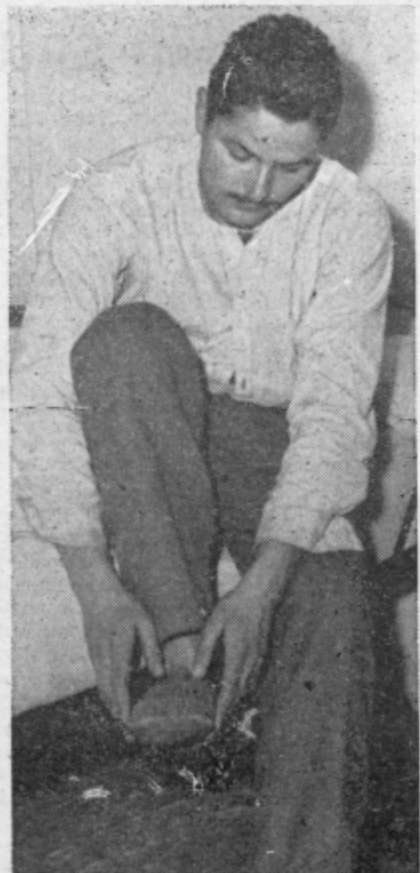
»LJUDSKI MAGAZIN« - CELJE - VELENJE

med ljudmi • med ljudmi • med ljudmi



OD ZORE

Ljudje, ki stanujejo blizu vojašnic, imajo pripadnike naše ljudske armade vsak dan pred očmi. Vendar dvomimo, da poznajo podrobnosti življenja v teh »domovih uniformiranih državljanov«. Približuje se Dan JLA, zato bomo naše bralce v



Trobenta je utihnila. Toda še preden so izzveneli njeni prodorni zvoki, je Laszlo že nared...

besedi in sliki popeljali mimo stražarja na območje vojašnice. Tudi tistim, ki so odslužili častno dolžnost v JLA, bo morda marsikaj novega in zanimivega.

Kako se odvija delovni dan pripadnika naše ljudske armade. O tem naj vam pove današnja reportaža. Vojak Laszlo Kovač je bil pred desetimi meseci še za pultom ene izmed trgovin trgovskega podjetja »Zvezda« iz Subotice. Laszlo, ki je po narodnosti Madžar in je izučen trgovski pomočnik, je bil vesel, da ga je pot pri izpolnjevanju najčastnejše dolžnosti pripeljala v Celje, ki se tako zelo razlikuje od nepreglednih ravnin Banata. Toliko zaenkrat o mladem možu, ki smo ga na slepo srečo izbrali v naši enoti kapetana Zagorca za glavnega junaka naše reportažne zgodbe.

Mesto je še v temi, toda ulice so že oživele. Delavci hodijo na jutranjo izmeno... Ura je pet. Na dvorišče kasarne je prišel trobentač in prodorni glas trobente se je razlegel po vseh prostorih. Spanec mladih vojakov je v tem času bil rahlejši...

...V trenutku so vsi na nogah. Nobene pretirane naglice, vendar tudi nobenega obiranja. Če si predstavljamo ropot, nered, prerivanje in razne nezgode ob prilikah, ko se štiricilinska družina spravlja na potovanje, potem se nam zdi prizor, ko se v vojašnici začne dnevno življenje nekaj stotih vojakov, kot blažen mir. Le stopinje, sem in tja kakšno povelje... Naposled so mladi vojak umiti, sobe so pospravljene in naš Laszlo s prijatelji odhiti na



V posluzi minometalca je Laszlo Kovač najodgovornejši član. Nišandžija ali merilec, to je dolžnost, na katero je ponosen vsak vojak, ki jo opravlja



V popoldanskem odmoru sede vojak Kovač pogosto za mizo v klubu in »bije bitko na šahovskem polju«

dvorišče, kjer si v dvajsetminutni športni vaji razgiblje zaspane ude, da bodo prožnejši za dnevne naloge. Po taki osvežitvi telesa in duha zajtrk seveda boljše tekne, kot stoterim mestnim zaspancem, ki srknejo kavo, medtem ko se v strahu pred zamudo že oblačijo.

Po zajtrku so enote postrojene na dvorišču in poveljniki pregledajo

VOJAKOV DAN

njihovo sposobnost in urejenost. Bolniki gredo na pregled, sem in tja mora kdo vtakniti roke spet pod vodovodno pipo.

Ob sedmih začnejo vojak vadi. Najprej Laszlo posluša dnevne vesti, da je seznanjen z dogodki doma in v svetu, potem pa običajno posluša tudi politično predavanje o tem ali onem problemu. Nato se vrstijo vaje z orožjem, z vojaško tehniko, vaje



Laszlo je od mlad h let športnik. Žoga je njegova priljubljena spremljevalka. Tudi v vojski se spretno lovi za okroglim usnjem...

v taktiki, vojaškem redu in nešteti stvareh, kajti znano je, da nobena šola ne premore toliko različnih predmetov, kot ravno vojaška služba. Praktični in teoretični pouk traja vsak dan po šest ur. Ko pa se Laszlo vrne z vaj, najprej, kot se spodobi, očisti orožje. Ne svoje osebno orožje, temveč tudi čistoča minometalca, pri katerem je najvažnejši član posluže — nišandžija, je njegova skrb. Ko je torej orožje čisto, se tudi sam pošteno umije in pripravi na kosilo, ki po šesturnem delu na terenu, v učilnicah in na dvorišču vojašnice izobno tekne.

Po kosilu je do 16. ure prost. Če je utrujen, se zlekne na posteljo, včasih piše pisma, čita, gre igrati odbojko. Skratka vedno si najde kakšno zabavo in razvedrilo. Od 16. do 18. ure je čas posvečen kulturnemu in zabavnemu življenju. Včasih gre na partijo šaha, včasih se pripravljajo na prireditev, dvakrat tedensko pa so ti dve uri tudi popolnoma prosti, da lahko dela kar hoče. Laszlo najraje igra na športnem igrišču od-

bojko. Ze od otroških let je športnik. Doma je igral nogomet pri klubu domačega mesta. Njegova športna spretnost dosti pripomore k uspehom celjske garnizije v športnih tekmovanjih. Ravno zdaj se pripravljajo za tako tekmovanje z našimi mestnimi društvi...

Po 18. uri je spet eno uro prostega časa. Marsikaj je treba urediti. Odgovoriti na pisma od doma, treba je prišiti kak gumb, očediti obleko, treba je seveda tudi pod brivčeve škarje itd. Ob pol osmi uri zvečer je večerja, po večerji pa vojaki gredo v svoj klub, kjer poslušajo radio, predvsem pa poročila. Ti večeri so po navadi prekratki, kajti ob pol deveti uri so že v posteljah in ko



trobentač »zapove«, da je čas počitka, utihne v vojašnici vsaka beseda. Le požarni bdijo po hodnikih, dežurni si s šahom krajšajo čas in stražarji pred kasarno merijo tlak.

Tak je delovni dan vojaka Laszla in vseh njegovih tovarišev. Nedelje so seveda vedrejšje, saj ta dan odpadejo vse vaje. Vojaki se posvečajo svoji higieni, tekmujejo v športu, popoldan pa jih srečujemo na mestnih ulicah, te naše ponosne fante-državljanke na braniku domovine.

DO NOČI





bodice • bodice • bodice

→ PIONIRJI ZA VOLANOM

OTROSKE KAHLICE

Pozdravljen, znanec iz Ljubljane!
Si Celje obiskal? Lepó!
Gotovo le opraviči važni
te v zimi zdaj okrog ženó!

»Zadel si! Veš, nenadno sinku
se kahlja zdrabila je.
V Ljubljani druge ni dobiti
— bila velika sila je!
A čul sem, da samo še v Celju
se kupi kahlja lahko.
Spet varno mi sédel bo sinko,
kadar mu treba bo tako.«

»O zdravo, znanca moja z Drave!
Kaj v Celje te prignalo je?
Si na izletu, na obisku?
Podjetje te poslalo je?»

»Naj ti zaupam! V Mariboru
otroških kahljic ne dobiš.
Rodila pa sem lani dvojčka,
sinka in hčerko — ljub drobiž!
Premalo kahlja je ena,
ker treba kdaj je hkrati dve!
A Celju bodi čast in slava!
Rešilo me skrbi je teh...«

PRSTEK V JUHI

Govejo juho je naročil
in že mu jo deklé prinaša,
a prstek svoj pomaka v krožnik,
tedaj pa gost jo nežno vpraša:
»Kaj tale juha ni prevroča,
da prstka nič vam ne opeče?»
A deklica odkima ljubko
in gostu v pomiritev reče:
»Navajeni so moji prsti!
Sam ognja žar jih ne bi spekel!
Dovolj bo vaša župca vroča!
In gost besede ni več rekel.

VREMENSKA NAPOVED ZA
MESEC...

Sovjetski znanstveniki so s posebno
napravo izmerili temperaturo na Me-
secu. Ko sonce sredi mesečevega dneva
stoji v zenitu (mesečev dan je dolg 24
naših), je na njegovi površini 120° plus,
sredi »noči« pa temperatura pade na
150° minus.



Zlatko Sugman in Hrašovec Buci, kano-
nirja smeja pred mikrofonom...

Lepa reč, boste rekli: Zdalj poleg pi-
jancev in nepredvidnežev še otroke za
volan. Brez skrbi, čeprav bi pionirji,
o katerih bo govora, gotovo ne bili slabi
šoferji.

V nedeljo smo bili priča prireditve,
katere domiselnost in koristnost še ni-
ma primere pri nas. Tajništvo za no-
tranje zadeve, oziroma njegov oddelek
za promet je skupaj z Radiom Celje in
ob sodelovanju podjetja »Volna« prire-

Stari asi pod novim imenom »Metronom«
so v starih »lajbčih« ter z novo pevko
Slavko Goriškovo poskrbeli za zabavno
glasbeni »promet« v dvorani.



dilo javno oddajo pod geslom »Pionirji
in promet«.

Upajmo, da je bilo na tej prireditvi
čim več soferjev, motociklistov, kole-
sarjev in drugih nerod z javnih cest,
kajti pionirji, ki so pred komisijo po-
kazali svoje znanje o cestnoprometnih
predpisih, bi sem in tja vtaknili v koš
marsikaterega »soferskega mačka«. K
tekmovanju se je prijavilo 26 ekip, sku-
paj torej 78 pionirjev, ki so odgovar-
jali na razna vprašanja in dokazali, da
pregovor o pisčancu, ki več od pute
ve, ni jalov.

Tekmovanje je bilo razdeljeno na tri
težavnostne stopnje in kolikor se spo-
minjam, ni bilo pionirske ekipe, ki bi
»zaslužila« kak glas, ki bi štel manj
od petih točk. Vprašanja, zaradi katerih
»frčijo« marsikateri lastniki motornih
vozil na izpiti, so pionirji obvladali
izredno dobro. Med tekmovalci v tretji
težavnostni stopnji je bilo pet pionir-
jev, ki so si pri vseh članih komisije
zaslužili po deset točk. Le-ti so bili:
Ciril Dervenšek, Tončka Fric, Janko



Kot tile trije, je 26 ekip stopilo pred mi-
krofon in publiko ter pokazalo, da so kos
cestno prometnim predpisom...

Vrečar, Hubert Golob in Konrad Plan-
ter.

V drugi težavnostni stopnji sta po de-
set pik od vsakega člana komisije do-
bila Adolf Globovnik in Bojan Plevnik.
Našteti in še številni drugi so dobili v
znak priznanja vrsto osebnih in kolek-
tivnih nagrad mimo navdušenih pri-
znanj, ki jih je malim poznavalcem
prometnega reda privoščila publika.

Organizatorji niso pričakovali takega
številca prijavljenec. Kajti če bi vedeli,
da bo tak naval, bi gotovo poprej or-
ganizirali izbirna tekmovanja, saj ekip,
ki so prihajale na oder pred mikrofonom,
ki je »igral« vlogo krmila in »zakona«
o javnem prometu, ni hotelo biti konca.

Menda so se tokrat prvič predstavili
sicer znani glasbeniki pod novim naslo-
vom »Metronom«. To je sekstet Edvar-
da Goršiča. V glasbenem sporedu sta
sodelovali tudi dve pevki, že dokaj zna-
na Slavka Goriškova in v stilu prire-
ditve tudi pionirka Silva Modiceva.

Nemalo smeja pa sta »povzročila« do-
mača humorista. To sta bila Buci (vul-
go šmarski Anzek) in nova humoristič-
na pridobitev Celja, član gledališča
Zlatko Sugman.

Javno radijske oddaje so se razpasle
pri nas kot gobe po dežju. Ljudje jih
imajo radi. Če pa želimo, da ta priljub-
ljena oblika ne bo postala dolgočasna

in zvulgarizirana, je treba iskati novo
vsebino. To je Celjskim prirediteljem
prireditve »Pionirji in promet« v pol-
ni meri uspelo.

Rezultat tega vseširšega zanimanja za
promet med mladino je vreden zlatih
črk. Številno smrtnih žrtev prometa med
šolsko mladino se je od grozljivih šte-
vil iz prejšnjih let spustilo domala na
ničlo.

CE VERJAMETE ALI NE?

Neko nenavadno razumevajočo An-
gležinjo, katere mož je bil na službe-
nem potovanju, je ogovorila največja
mestna klepetulja:

— Mislim, da vam moram povedati:
videla sem vašega moža na obali z neko
dražestno plavalasko pod roko... —

— Kaj pa ste pričakovali v njegovih
letih? — jo je zbudljivo vprašala
žena — Mar to, da bi šel po obali z
kangljico in lopatico pod roko? —

13

PIRATI v čistemanskem morju

CHARLES ANSON

»Dokazov zaenkrat ni, vendar pa nekaj razlogov za sum.
Prvič je lega približno ista, kot je bila lega »Glorije«, ko so jo
pirati napadli in izropali. Drugič je plula s Flyntovih otokov in
na njej je bila cela kopica avstralskih in ameriških bogatašev.
Tretjič je bila nemara žrtev biseroz topot poslana z »Lucijo« in
četrtič, področje, kjer se je nesreča zgodila, velja danes že za
očisto in je komaj verjetno, da bi bil izletniški parnik naletel
tam na morsko mino.«

»Kakšen vzrok naj bi pirati imeli, da so »Lucijo«, potem ko
so jo izropali, pogrnili v zrak?»
»Sled za sabo so hoteli zabrisati. Pri tem so računali z ver-
jetno možnostjo, da bo policija pripisala nesrečo morskimi mini.«

»Kaj nameravate storiti?»
»Obkolil bom Flyntove otoke, ne da bi čakal na Gilbertovo
sporočilo. Zjutraj odletimo. Izberite petdeset sposobnih policistov,
uredite na letališču, da dobimo dva hidroplana. Ste vprašali pri
vojaškem letališču?»

»Da. Pripravljeni so nam pomagati s štirimi lovci.«
»Ti bodo služili za stražo, če bi se nam lopovi hoteli izmuzniti.
Mi bomo odleteli ob štirih zjutraj, ob petih nam naj sledijo lovci,
da ne bodo več kot petnajst minut pred nami nad otoki. Uredite
vse podrobnosti in me zbudite pol ure pred odletom, če bi slu-
čajno zaspal.«

»Da, sir. Ob pol štirih zjutraj pridem po vas.«
»Z nami ne boste šli, saj boste imeli vso noč delo s pri-
pravami.«

»Vsekakor, sir. Vendar bi rad videl ta lov. Potrudil se bom,
da ne bom zaspal.«

»Prav, kakor hočete. Če nam akcija spodleti, podam ostavko
še predno me do tega prisili javno mnenje.«

»Mislim, da ne bo spodletela, hočem reči, prepričan sem, da
bomo uspeli, sir.«

»Hvala Roberts. Lahko noč.«

»Lahko noč, sir.«

Dva dni pred prihodom »Palmyre« v Melbourne, se pravi zju-
traj po oni usodni noči, ko sta Gilbert in Peter padla piratom v
roke, je Molcke obiskal Mr. Wrighta v njegovi hiši na vzhodnem
otoku. Prišel je z obrazom človeka, ki ima na jeziku nujno spo-
ročilo, stopil v sprejemnico in naročil kanaku, da bi rad govoril
z Mr. Petrom Wrightom.

Prav nič se ni začudil, ker je namesto Petra prišel Mr. Wright,
ogrnjen v domačo haljo in z izrazom razburjenja v očeh, ki ga je
skušal prikriti.

»Vi iščete mojega sina,« je vprašal trgovec z biseri v tonu,
ki je bil daleč od prijaznosti, s katero mu je bil zaželel dobro-
doščico na družabnem večeru v čast badenskega princa. »Nemara
mu lahko sporočim jaz, kar mu imate povedati, ker ga ta hip ni
doma.«

»Pa ne veste, kje bi utegnil biti?« je vprašal Molcke z nedolž-
nim obrazom.

»Se sanja se mi ne,« je odvrnil Wright. »Zjutraj ob šestih sta
odšla z Mr. Gilbertom — kam, pri najboljši volji ne morem vedeti.«
Na Molckejem obrazu se je pokazalo komaj vidno presene-
čenje, ki pa ga je Wright opazil.

»Zjutraj ob šestih?« je vprašal Molcke, kakor da ne more ver-
jeti besedam.

»Da, zjutraj ob šestih. Kaj je na tem tako nenavadnega če
vstane človek ob šesti uri zjutraj?»

»O, prav nič. Pričakoval sem, da bom Mr. Petra še našel doma.
To me je pač presenetilo.«

»Ali mu lahko karkoli sporočim?»



»Prav nič. Rad bi govoril z njim osebno. Če se dopoldne vrne
in če bo imel čas, bi ga prosil, naj se do dvanaestih oglasi pri meni.
Čakal ga bom doma.«

Komaj je Molcke odšel iz hiše, se je obraz Mr. Wrighta bist-
veno spremenil. Mirna ravnodušnost, ki jo je bil igral z naporom
vseh sil, se je sprevrgla v neprikrito razburjenje. S tresočimi ro-
kami se je podrgnil po pleši in živčno zakoračil po sprejemnici.

»Jim!»

Pri vratih se je pojavil kanak.

»Mr. Jim se še ni vrnil, sir,« je rekel z mirnim glasom, ki je
starega Wrighta spravljalo ob živce.

»Dobro, dobro. Brž mi pokličite Rogersa in Miss Mary Crawd.
Recite jima, da ju pričakujem v zelo nujni zadevi.«

»Tako, sir.«

Kanaka je izginil. Wright je skrušeno sedel v naslanjač in na-
slonil obraz v dlani. Peter ni bil še nikoli izostal čez noč, ne da
bi bil povedal ali kakorkoli sporočil, da ga ne bo. Trgovca z biseri
je raburjalo predvsem dejstvo, da na otokih kratkomalo ni bilo
razloga, da bi človek prebil noč kje drugod kot doma ali v klubski
hiši. Toda Petra ni bilo niti v klubski hiši; Jim je zdaj že drugič
šel pogledat, če se nemara ni že vrnil. Molckejev obisk pa je bil —
posebno ob tako zgodnji uri — docela nenavaden pojav in Wrightu
so se potem, ko je Nemec odšel, vzbudili določeni sumi, ki so nado-
mestili poprejšnjo mučno negotovost. Čemu je prišel vprašat po
Petru, prvič po kdo ve koliko letih njegovega bivanja na Flynt-
tovih otokih? Čemu se je začudil, ko se mu je nalagal, da je bil
Peter ob šestih še doma, in zakaj je hotel svoje presenečenje pri-
kriti? Ali ve, kje je Peter? Ali je s svojim prihodom hotel odvrniti
sum od sebe? Toda kakšen sum?

Na tem mestu so se Mr. Wrightu misli zmedle, da ni mogel
ne naprej ne nazaj. Toda nagonsko je čutil, da ima Molcke svoje
prste vmes, čeprav svojega suma ni mogel opreti na nič drugega
kot na zgodnji Nemčev obisk.

Vstal je in odprl okno. Globoko je vdihnil sveži jutranji zrak.
Tedaj pa se mu je mahoma posvetilo v zmedeni glavi.

»Sto hudičev!« je kričnil in se udaril po čelu. »Tu nekaj ne
more biti v redu! Kako to, da mi takšna misel ni padla že prej
na pamet! Molcke, Charles!»

Zdal se je spomnil najpreprostejšega izmed vseh dejstev v pi-
ratski aferi, dejstva, ki je bilo tem bolj nenavadno, kolikor bolj
preprosto je bilo. Charles! Nihče drug kakor Charles! Charles je
imel nekakšne stike z Molckejem in Charles je vedel za čas, ko
bo »Gloria« vzela bisere na krov. Drug ni vedel nihče, razen njega
samega! Charles potuje na »Lucijo« v Melbourne.

»Oj ojoj!»

Potemtakem je šla k vragu tudi druga pošiljka!

»Kako je bilo mogoče prezeiti tako preprosto dejstvo. Kakor
enkrat ena!»

Mr. Wright je za hip pozabil na svojega sina. Ob misli, da je
zgubljenih zopet nekaj deset tisoč dolarjev, ga je obil mrzel pot.
Charles torej, ta prekleta podgana, kako spretno je igral zanes-
ljivega človeka.

Tedaj je planil v sobo Jim.

»Kako?»

»Nič,« je rekel skrušeno in zadihan obstal pri vratih. »Niti
Petra niti Gilberta.«

»Boy ničesar ne ve?»

»Boya nisem našel. Danes ima prosti dan.«

»Poišči boya in ga pripelji sem.«

Jim je zopet stekel proti pristanišču. Pri vratih se je skoro
zaletel v kapitana Rogersa, ki je prisopihal po stopnicah kot star
vlačilec.

Izvolili ste mene poklicati,« je rekel pomorščak z doclea trez-
nim glasom, čeprav je bil to jutro popil že pol steklenice viskija.
»Da, potrebujem vas,« je hlastno rekel Wright. »Peter je to
noč izginil.«

»Kako izginil?»

»Ni ga kratkomalo več, niti tistega princa, ki se mu pravi
Gilbert.«

»Kako, ni več? Kam sta pa šla?»

»To tudi mene zanima.«

Trgovec z biseri je Rogersu pojasnil vse, kar je vedel. Kapitan
pa ni pokazal niti polovice razburjenja, ki ga je Wright pričakoval
in to ga je razjezilo.

»Kako morete tako bedasto mežikati!« le je zadržal.

»Jaz bedasto mežikati! Sir, to si vi ne ponoviti...«

Rogersu je planila kri v obraz in ni dosti manjkalo, pa bi bil
planil k mizi in treščil s pestjo po njej. Toda tisti hip je potrkalo
na vrata in vstopila je Mary Crawd. Rogers se je v njeni navzo-
čnosti pomiril in se zadovoljil s tem, da je stopil k oknu in krepko
pljunil skozenj.